

**A MAGYAR-UKRÁN KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS
GIMNÁZIUM**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Tartalomjegyzék

1. ISKOLÁNKRÓL	4
2. NEVELÉSI PROGRAM.....	5
1. <i>Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai</i>	5
2. <i>Közösségfejlesztés, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok</i>	16
2.1.	17
3. <i>A tanulók döntési folyamatban való részvételi jogának gyakorlása</i>	19
4. <i>Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje</i>	20
5. <i>Az intézményvezető és a pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnökök feladatai</i>	22
6. <i>Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	25
7. <i>Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenység</i>	27
8. <i>A szülő, tanuló, a pedagógus és az iskola partnerei kapcsolattartásának formái</i>	32
9. <i>A felvételi, átvételi szabályok az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei</i>	33
3. HELYI TANTERV	36
1. <i>A választott kerettanterv megnevezése</i>	36
2. <i>Tantárgyi struktúra és óraszámok</i>	37
3. <i>Tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei:</i>	63
4. <i>Választható tantárgyak, foglalkozások</i>	64
5.	64
6. <i>A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása</i>	64
6.7. <i>Felelősségvállalás másokért, önkéntesség</i>	65
7. <i>A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése</i>	67
8. <i>A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái a magatartás és szorgalom minősítésének elvei</i>	67
9. <i>Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei és feladatai.....</i>	73
Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:	74
Feladatok az egészségfejlesztéssel kapcsolatban	74
Feladatok az egészséges táplálkozással kapcsolatban.....	74
Személyi higiéné kialakításának feladatai:	75
Mentálhigiéné feladatai:	75
Családi életre nevelés feladatai:.....	75
Az egészségnevelési program segítői:	75
Az egészségnevelés prevenciós programjai:.....	76
Egyéb feladatok:	76
Alapelvek:.....	77
Célok:.....	77
Feladatok:	77
10. <i>A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....</i>	78

<i>Kiemelkedő teljesítmények elismerése:</i>	78
<i>9. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</i>	78
<i>12. A kétszintű érettségi vizsga</i>	79
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	80
1. számú melléklet: Középszintű érettségi tantárgyi követelményei, témakörei	81

1. ISKOLÁNKRÓL

Az orosz-ukrán háború kitörését követően Magyarországra érkezett menedékes státusban lévő tanulók nevelésének és oktatásának biztosítása érdekében Magyarország Kormánya mellett a Magyarországon található ukrán nemzetiség intézményei próbálták a legtöbb segítséget nyújtani. Ennek keretében az Ukrán Országos Önkormányzat kiegészítő nemzetiségi nyelvoktató iskolát alapított, míg az Ukrán Hagyományok Háza egy magyar-ukrán két tanítási nyelvű általános iskolát és gimnáziumot hozott létre annak érdekében, hogy mind az országban élő ukrán menekült gyermekek, mind a generációkon átívelően itt élő ukrán nemzetiséghez tartozó magyar családok gyermekei, mind pedig a magyar gyermekek köznevelési kereteken belül jussanak hozzá a rendszeres nappali neveléshez és oktatáshoz. Ennek megvalósításában az magyar-ukrán két tanítási nyelvű képzés úttörő jelentőségű, hiszen iskolánk egyes tantárgyainak oktatását ukrán nyelven, míg a magyar Nemzeti Alaptanterv foglalt tantárgyakat magyar nyelven biztosítja. Ez az oktatási rendszer optimális lehetőséget biztosít egyfelől a menekült ukrán gyermekek beillesztésére a magyar oktatási rendszerbe, másfelől lehetőséget biztosít arra, hogy egyazon iskolában tanulhassanak magyar társaikkal, mely által közösségi szinten válnak képessé a magyar társadalom irányába történő integrációra. Az oktatás emellett lehetőséget biztosít a Magyarországon már több generáció óta élő ukrán nemzetiségű családok gyermekei részére is, hogy az identitásukat megőrizték, az anyanyelvük elsajátítása mellett ukrán hagyományaikat is modern oktatási módszerek mellett elsajátíthassák.

Iskolánk speciális tanterve szerint magyar-ukrán két tanítási nyelvű, amely azt jelenti, hogy nemcsak a célnyelvet (magyar), hanem több tantárgyat is ukrán nyelven oktatunk. A két tanítási nyelvű iskolai oktatás célja, hogy az anyanyelvi és idegen nyelvi tudást egyidejűleg és kiegyensúlyozottan fejlessze, a tanulókat megtanítsa a magyar és az ukrán nyelven való tanulásra, képessé tegye őket ezen nyelvek aktív használatára. A két tanítási nyelvű program segít abban is, hogy tanulóink elsajátítsák a különféle nyelvtanulási technikákat így könnyebbé váljon számukra más idegen nyelvek tanulása is. A két nyelv kombinálásán alapuló módszer jelen esetben mindkét nyelv elsajátításában segít, ugyanis azok a diákok, akik az ukrán nyelvet már jól beszélik, a magyar nyelv szinte anyanyelvi szintű elsajátítására van lehetőségük amellett, hogy ukrán nyelvi képességeiket is mind kommunikációs, mind nyelvtani szabályozottsági, mind szövegértési és szövegalkotási szinten magas fokra fejlesszék, a magyar anyanyelvű diákok pedig az ukrán nyelvet sajátíthatják el igen magas fokon. Az oktatás specialitásából adódik, hogy a tanulók nemcsak a nyelvórán találkoznak az ukrán nyelvvel, jelen esetben a célnyelv, mint közvetítő jelenik meg. Ez az oktatási forma segíti legjobban az ukrán menekült diákok nevelési-oktatási rendszerbe történő zökkenőmentes bekapcsolódását is azáltal, hogy a nyelvi nehézségek leküzdése nélkül, kontinuitással képesek folytatni anyaországi tanulmányaikat.

2. NEVELÉSI PROGRAM

1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

1.1. Általános pedagógiai alapelvek

Az iskolánkban tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájában az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnénk érvényre juttatni:

- Elfogadjuk és azonosulunk a Nemzeti Alaptanterv értékválasztásával és célkitűzéseivel.
- Olyan iskolát teremtünk, amely komfortélményt biztosít, amelyben gyermek, szülő, pedagógus jól érzi magát.
- Tevékenységközpontúság, problémamegoldó központúság, felfedeztető tanítási-tanulási, játék- és élménypedagógiai gyakorlat jellemzi oktatási módszerünket.
- Esélyegyenlőséget biztosítunk, hogy iskolánk a tehetséggondozásnak és a felzárkóztatásnak egyaránt a színtere legyen, megteremtjük a személyiségfejlesztés és a teljesítménycentrikusság harmóniáját.
- Az IKTmódszereit kiemelten alkalmazzuk tanórán és tanórán kívül.
- Ápoljuk és megőrizzük hagyományainkat, teret adunk minden újszerű és igényelt kezdeményezésnek, amely a tanulók személyiségfejlesztését szolgálja. Ezek mellett pedig alapvető értékünknek és követelménynek tartjuk a többségi társadalom hagyományainak, kultúrájának és szokásainak befogadását, tiszteletben tartását.
- Alapfeladatunknak tekintjük, hogy az 1. évfolyamtól a 12. évfolyamig minden diákunkat 6-18 éves korosztályt megtanítsuk a NAT-ban megfogalmazott kompetenciákra, nyitottá és felkészültté tegyük őket a folyton változó világra, képesek legyenek kritikus kérdéseket feltenni az őket körülvevő világra vonatkozóan.
- A nevelési-oktatási tevékenységünkben a fokozatosság, folyamatosság elvét alkalmazzuk
- Munkánkat a módszertani sokszínűség, a változatos munkaformák alkalmazása, a koordinált, segítő, támogató tanári attitűd jellemzi. Pedagógiai módszereinkben kiemelt helyet kap az élményszerzés, a tapasztalás, a bennünket körbevevő valóság komplex összefüggéseinek megvilágítása.

- Kialakítjuk a tanulók konstruktív szokásrendszerét, felkészítjük őket a tartalmas felnőtt életre.
- Pedagógiai tevékenységünk középpontjában az tanulókörzpontú nevelés áll. Megvalósítása során legfontosabb feladatunk a személyiség átfogó fejlesztése, és az alapvető emberi értékek továbbítása. Fontosnak tartjuk a toleráns attitűd kialakítását, a "más"-ság elfogadását, az emberi méltósághoz való jog tiszteletben tartását.¹
- A nemzeti és az egyetemes kultúra értékeinek közvetítésével más nemzetek szuverenitásának tiszteletben tartására neveljük tanítványainkat.
- Intézményünkben a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek és kompetenciáikat, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Pedagógusaink tudásukban, erkölcsükben és testi-mentális egészségességükben jól felkészített nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyermekekből.
- Fontosnak tartjuk az egészségnevelést, a testi-lelki harmónia megteremtését, a mozgásigény kielégítését, az értelem fejlesztését és az érzelmi, akaratit élet formálását.
- Az alap-, mellék-, és kiegészítő tevékenységeinket a kultúra teljes rendszerére építve tervezzük és szervezzük.
- A pedagógusok önképzésének, a horizontális és vertikális tanuláshoz a fontosságát elismerjük, támogatjuk és a törvényben szabályozott módon előírjuk.

1.2. Nevelő-oktató munkánk céljai

A Nemzeti Alaptanterv fejlesztési területei és a nevelési céljai áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. E területek: 1. Az erkölcsi nevelés, 2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés, 3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés, 4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, 5. A családi életre nevelés, 6. A testi és lelki egészségre nevelés, 7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, 8. Fenntarthatóság, környezettudatosság, 9. Pályaorientáció, 10. Gazdasági és pénzügyi nevelés, 11. Médiatudatosságra nevelés, 12. A tanulás tanítása - összhangban Nemzeti Alaptanterv kulcskompetenciái alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel egyesítik a hagyományos értékeket a XXI. század elején megjelent új társadalmi kihívásokkal.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozásban:

¹ Az ENSZ által elfogadott (1948) az Emberi Jogok Egyetemleges Nyilatkozatát; az 1952-ben megalkotott Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmányát; az ENSZ a Gyermekek jogi Egyezményét, (1989); Magyarország Alaptörvényét, az 1997. évi XXXI. törvényt a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról; az Új Ptk. – IV. könyv : Családjogi törvény és ezen törvények végrehajtási jogszabályaiban található gyermekjogi elemeket; 2011. évi CCXI. a családok védelméről szóló törvényt.

Az 1-4. évfolyamon:

- Óvja és fejlessze tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.
- Vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt.
- Fejlessze a tanulóknak az önállóságot és a kreativitást, építsen ki pozitív énképet.
- Alakítsa ki a kisgyermekben a fejlődés igényét, az önértékelés és a belső harmóniára való képességet.
- Az iskola adjon teret a gyermekjáték és mozgás iránti vágyának.
- Az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését.
- Az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen egyéni és kiscsoportos formában.
- Célunk a módszertani kultúraváltás, az oktatásszervezés során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevételével az önálló ismeretszerzés támogatása. Ennek eszköze a problémaközpontú tanítás, vagy a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezettető tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés, ami alapoz a tanulói aktivitásra. Prioritást kapjon a differenciált, szükségletekhez igazodó segítségnyújtás és a képességek fejlesztése.

Az 5-8. évfolyamon:

- Folytassa az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaiilag elkülöníthető periódusra tagolódik.
- Vegye figyelembe, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.

- Vegye figyelembe, hogy a 13-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.
- A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyermekek együtt nevelése.
- Felkészítse a tanulókat érdeklődésüknek, képességeiknek és tehetségüknek megfelelően a továbbtanulásra.
- A tanulócsoporthoz fejlesszük a szövegértési-szövegalkotási kompetenciákat, hogy tanulóinkban fejlődjön a kommunikáció-központúság, tevékenység centrikusság, rendszeresség, differenciáltság, partnerség és kutató szemlélet.

9-12. évfolyamon:

- A célunk a szociális, életviteli és környezeti kompetenciák, az együttműködési és az élethosszig tartó tanulást lehetővé tevő kompetenciák fejlesztése.
- Legfontosabb feladatunknak tekintjük, hogy diákjaink biztos készségek és kompetenciák birtokában olyan korszerű, alkalmazható tudásra tegyenek szert, amely a felelősségteljes, kreatív gondolkodáson, a folyamatos önfejlesztés képességén alapul, és biztosítja számukra a sikeres bejutást a magyarországi, valamint a külföldi felsőoktatási intézményekbe, továbbá a sikeres bekapcsolódást a munkaerőpiacra.
- Célunk, hogy tanulóink idegennyelvi kompetenciájának, nyelvtudásának fejlesztése révén képesek legyenek Közös Európai Referenciakeret szerinti C típusú szint teljesítésére.
- A személyiségfejlesztés egyik színtere a közösségi szolgálat. A középiskolás tanulóknak az érettségi megkezdéséig 50 óra közösségi szolgálatot kell teljesíteniük, melyet a 9-12. évfolyamon arányosan elosztva végeznek. A közösségi szolgálat teljesíthető: egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális, játékoskodási, természetvédelmi tevékenységgel.
- Kiemelt célunk a munkaadók által preferált készségek fejlesztése, kiemelten a csoportban való együttműködés, az elvégzett tevékenységért vállalt felelősség, a saját munkájának, tevékenységének megszervezésére való alkalmasság.

1.3. Nevelő-oktató munkánk feladatai

Az 1-4. évfolyamon:

- Nyújtson mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat és problémamegoldáshoz.

- Alapozza meg a tanulási szokásokat.
- Támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában.
- A tanulócsoportokban a kompetencia alapú oktatás elterjesztése. A kompetencia ebben a felfogásban az ismeretek, ezek alkalmazási képessége és az alkalmazáshoz szükséges megfelelő motivációt biztosító attitűdök összessége.
- Az alsós évfolyamokon a problémamegoldó, együttműködési képesség, a kreativitás, motiváció fejlesztése.
- A tevékenység-központú módszertan előtérbe helyezése, a játék és az eszközhasználat, a megfelelő tanulási környezet kialakításával, a kooperatív tanulási technikák alkalmazásával.
- A nemzeti hagyományok tudatosítása és ápolására való nevelés.

Az 5-8. évfolyamon:

- Olyan tanulói képességek, készségek fejlesztése, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek.
- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során a tanulók önismeretének, együttműködési készségének, akaratának, segítőkészségének, szolidaritás érzésének, empátiának fejlesztése.
- Tudatosítani a tanulóknak a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általános jellemző szabályát.
- Tisztázni az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásában.
- A demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra.
- A nemzeti hagyományok tudatosítása, és ápolására való nevelés.
- Fejlesztetni a tanulóknak a hátránnyal küzdő gyermek elfogadását, hogy személyes kapcsolatokat alakítsanak ki, hassanak egymásra és tiszteljék egymást, közösen tevékenykedjenek a közös cél elérésében, a közös feladatmegoldásban.

A 9-12. évfolyamon:

- A tanulóknak a nemzeti azonosságtudat fejlesztése, az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igény kialakítása.

- Az Európához való tartozás tudatának erősítése és más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, tiszteletben tartása.
- A tanulók figyelmének ráirányítása az emberiség közös problémáira.
- A tanulók gondolkodási, tanulási kommunikációs képességeinek fejlesztése, amely lehetővé teszi az alkalmazott módszereknek és tanulásszervezési módoknak segítségével a személyes megnyilvánulást, a próbálkozást, a kísérletezést, a kérdezést, a segítségkérést, a tanulók közötti együttműködést.
- A társadalmi beilleszkedés érdekében elsődleges feladat a társas kapcsolatok fejlesztése, a konfliktus kerülő és feloldó magatartás erősítése, felkészítés a családalapításra, az önálló életvezetésre.
- A digitális írástudás, az infokommunikációs technológia eszközhasználat elterjesztése a tanulók körében.
- Az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázat vállalás bátorságának fejlesztése.

1.4. A nevelő-oktató munkánk eszközei, módszerei, eljárásai

A fenti feladatok elvégzése érdekében eszközként az alábbiakat alkalmazzuk:

- következetes tanári magatartással, személyes példamutatással és egységes követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat,
- rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról, az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt,
- következetesen alkalmazzuk a meggyőzést, a felvilágosítást, a tudatosítást.

Nevelési rendszerünket úgy kívánjuk megszervezni és működtetni, hogy az osztályközösségek öntevékenységre, tanulói együttműködésre, aktivitására épüljön. Ez által az emberi együttélés, kapcsolatteremtés szabályainak elsajátítását, a másokhoz való alkalmazkodás, nyitottság kialakítását kívánjuk megvalósítani, amelyre alapozhatók a munkahely által elvárt kompetenciák.

A nevelési-oktatási tevékenységbe az új módszerek folyamatos bevezetése és alkalmazása, beemelése fontos. Minden tanuló számára biztosítjuk a biztonságos és egészséges tanulási környezetet, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölést, a többszintű tervezést és tananyag-alkalmazást és a fejlesztő-tanulást támogató értékelést. A pedagógusok alkalmazzák munkájuk során a problémamegoldási és jelenségértelmezési folyamatot változatos eszközökkel segítik a tanulók

aktív tanulását. A differenciált tanulásszervezés minél hatékonyabb bevitelére és alkalmazására az alacsony létszámú osztályokban. A tanulási környezet terén törekednünk kell az IKT és digitális eszközök minél szélesebb körű alkalmazására és biztosítására a tanulók számára. A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit tartjuk szem előtt. A tanulók emberi méltóságát tiszteletben tartjuk és az értékelés személyes jellege döntő fontosságú szerepet kap. A pedagógusok tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat részesítenek előnyben: differenciált egyéni munka, párban vagy csoportban végzett kutatóalapú, felfedező és tevékeny tevékenységek. Téma napok, témahetek és projekt napok bevezetése az oktató munkába.

Az egyénre szabott tanulási lehetőségek alkalmazása hatékonyan támogatja a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelően. A tanulók közötti különbségeket a környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés és az egyéni képességek kölcsönhatás eredményének tekintse a pedagógus. Iskolánk biztosítja a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott tanulási tapasztalatokat. A pedagógus fejlesztő személyiség legyen az oktatás és nevelés során.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	-követelés -gyakoroltatás -segítségadás -ellenőrzés -ösztönzés	-a tanulói közösség tevékenységének megszervezése -közös(közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása -hagyományok kialakítása -követelés -ellenőrzés -ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	-elbeszélés -tények és jelenségek bemutatása -műalkotások	- a nevelő részvétele a tanulók közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták

	<i>bemutatása -a nevelő személyes példamutatása</i>	<i>kiemelése a közösségi életből</i>
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	<i>-magyarázat, beszélgetés -a tanulók önálló elemző munkája</i>	<i>- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - vita</i>

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka tanév végére:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Kiemelt célunk az, hogy tanulóink többsége a minimális követelmények teljesítésén túl, az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)

- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen

- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés-és magatartásformákat

- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően

- a két tanítási nyelvű irányelvben megfogalmazott célokat és feladatokat teljesítik.

Pedagógiai módszerek:

Sajátos pedagógiai módszereket nem tartalmaz a Pedagógiai Programunk. A témahetek körében többek között a Fenntarthatósági témahét kerül bevezetésre. Minden osztály bekapcsolódik ennek a témahétnek a megtartásába és megvalósításába. Az Örökségünk projekt keretében pedig a felsőtagozatban kifejlesztett munkafüzet megvalósítása történik meg. Két tanítási nyelvű intézmény lévén erősíteniünk kell a múzeumpedagógiai foglalkozásokat beépítve az ukrán célnyelvi civilizáció órákba, valamint a délutáni tevékenységekbe. A differenciálás, egyéni fejlesztés módszerei hatják át a köznevelési intézményt.

1.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

- ismeretszerzés mellett a mérlegelő gondolkodás fejlesztése,

- kommunikáció javítása,
- tájékozódás térben is időben.

A mérlegelő gondolkodás fejlesztéséhez meghatározott feladatok a nevelési-oktatási szakaszokra lebontva:

Az 1-4. osztályban fejlesztési feladat, hogy a tanuló kérdéseket önállóan tudjon megfogalmazni az adott témával kapcsolatban, mesehősöket meg tudja különböztetni a történelmi szereplőktől, ismerje fel, hogy egy adott szöveg többféleképpen is értelmezhető, történelmi személyek belső tulajdonságait tudja felsorolni, önálló véleményt tudjon megfogalmazni egy-egy adott témában, tudja azokat érvekkel alátámasztani. A valós-lehetséges-lehetetlen témákról szerezzen tapasztalatot. Múlt és jelen életviszonyai közötti különbséget ismerje fel.

Az 5-8. osztályban fejlesztési feladat, hogy az előzőkre épülve a történetekben a társadalmi-erkölcsi problémákat ismerje fel. Tudjon megfogalmazni feltevéseket igaz történetek szereplőihöz kapcsolódó cselekedetek mozgatórugóiról. A cselekvés és annak következménye közötti kapcsolatot ismerje fel. Tudjon érveket és ellenérveket felsorakoztatni. Különböző szereplők nézőpontjából értse meg az adott eseményeket. Ismerje fel az erkölcsi kérdéseket felvető helyzeteket. Szerezzen tapasztalatot a valós- lehetséges-lehetetlenről. Egy-egy történelmi esemény kapcsán ismerje fel az időbeli különbségeket és változásokat. A forrás megbízhatóságára kérdéseket tudjon megfogalmazni.

A 9-12. osztályban fejlesztési feladat, hogy az előzőkre épülve a tanult ismereteket problémaközpontúan tudja rendszerezni. Különböző szövegeket, hanganyagokat, filmeket tudjon történelmi hitelesség szempontjából vizsgálni. Tudjon megfogalmazni feltevéseket történelmi személyiségek cselekedeteinek mozgatórugóiról. Tudja elemezni a cselekvés és annak következménye közötti kapcsolat összefüggéseit. Tudjon érveket és ellenérveket kritikai nézőpontból értékelni. Meghatározott álláspontot tudjon cáfolni. Történelmet tudja elemezni valóság, lehetőség és bizonyosság szempontjából. Társadalmi és történelmi eseményekben az értékrendek összehasonlítására képes legyen, saját értékrendjét tisztázza. Szerző elfogultságára, rejtett szándékaira kérdéseket tudjon megfogalmazni.

Az iskolának, mint másodlagos szocializációs színtérnek a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. A pedagógusi tevékenység ismeretátadói funkciói mindinkább differenciálódtak. Az átadandó ismeret megnövekedett. Az iskolai személyiségformálásnak új feladatai születtek.

A társadalmi problémák a családi körben is megjelentek és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában. Ez egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek fejlődése, fejlesztése, egész személyiségének kialakítása áll a középpontban, figyelembe véve, hogy a nevelés-oktatás színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

A személyiségfejlesztésben, az önkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak, mint közösségnek elsődleges szerepe van.

A közösség jellemformálásában az osztályfőnök fontos szerepet kap. A személyiségfejlesztést meghatározó alapelvünk a közös gondolkodás, és az egységes cselekvés.

A már korábbi fejezetekben megfogalmazott céljaink elérése érdekében egyik legfontosabb feladatunk tanulóink személyiségének széleskörű fejlesztése. Ezzel kapcsolatos feladataink és ezek színterei:

1. A tanulók értelmi nevelése

Feladat: Alapvető képességek, készségek, jártasságok kialakítása. Önálló ismeretszerzés iránti igény, valamint az őt körülvevő világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

2. A tanulók erkölcsi nevelése

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása, erkölcsi mércék betartatása.

3. A tanulók emocionális nevelése – toleranciára nevelés

Feladat: A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása. A kulturált magatartás, kommunikáció és kooperációs készség elsajátítása. Egymás megismerésére való törekvés kialakítása, egymás elfogadása, tiszteletben tartása.

4. A tanulók akarat nevelése

Feladat: A reális önismeret és saját személyiségének kibontakoztatására való igény felébresztése, a frusztráció elviselése, a reális egyéni célok kitűzésének és követésének, a szabályok és a vágyak összehangolásának, a cselekvési alternatívák meglátásának képessége, a döntési képesség, a kezdeményezőképeség, az akaraterő és a kitartás fejlesztése. A szorgalom, céltudatosság, önfegyelem, elkötelezettség kialakítása.

5. A tanulók munkára nevelése

Feladat: A tisztességgel, legjobb tudás szerint végzett munka iránti tisztelet és igény kialakítása. Szűkebb (osztály, otthon) és tágabb környezetünk, valamint saját higiéniájuk iránti igény növelése.

6. A tanulók testi nevelése

Feladat: A tanulók fizikai állóképességének fejlesztése, az egészséges életmód és egészségvédelem fontosságának tudatosítása.

7. A tanulók nemzeti nevelése

Feladat: A tanulók tudati és érzelmi kötődésének kialakítása mindkét nép iránt. Annak tudatosítása, hogy a magyar nemzet része a hazánkban élő minden nemzetiség, így az

ukránység is, saját kultúrája megőrzése mellett, Magyarország törvényeinek tiszteletben tartása.

8. A békés együttélés lehetőségének, egymás elfogadásának, a tolerancia fontosságának megismertetése.
9. A toleranciára nevelés
10. A személy másságának elfogadása, függetlenül attól, hogy ez a személyiség fejlődésének egyéni eltéréséből, szociális és kulturális különbségekből vagy egyéb eltérésből adódik.
11. Környezettudatosságra (környezeti), fenntarthatóságra nevelés
12. Tanulóink érdeklődését a természet jelenségei felé irányítjuk, egyfajta környezeti érzékenységet, természetre való rácsodálkoztatást alakíthatunk ki. Olyan állampolgárokat nevelünk, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodással rendelkeznek, eligazodnak a természet és környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és etikusan felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni és közös tettekben. Pedagógiai munkánk célja a sikeres munkaerőpiaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek, a kulcskompetenciák fejlesztése.
13. A kulcskompetenciák fejlesztése a helyi tantervben tantárgyanként részletezve van.

A tanulás kompetenciái

Elsődleges szerep jut az oktató munkánk során e kompetenciának és a fejlesztésének. Önálló és csoportban történő tanulás megszervezése és szabályozása. Hatékony időbeosztás, probléma megoldás, új tudás elsajátítása, feldolgozása. Új ismeretek és készségek alkalmazásának képessége. Tanuláshoz kapcsolódó ismeretek, készségek és attitűdök kialakítása és fejlesztése.

Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén. Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikációval és a célnyelvi kommunikációval egyenértékű. A gondolatok, érzések és tények szóbeli és írásbeli kifejezésének képessége. Alapszókincs, verbális interakció képességének kialakítása. Szövegek olvasása és megértése, üzenetek közlése írásban és szóban, a készségek és attitűdök megalapozása.

Digitális kompetenciák

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. IKT eszközök használat és az ehhez kapcsolódó készségek megalapozása.

Matematikai, gondolkodási

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását, valamint a törekvést az alkalmazásra.

Személyes és társas kapcsolati

A társadalomban elfogadott viselkedési szabályok és viselkedésmódok ismerete és elsajátítása. Konstruktív kommunikáció készségének kialakítása, kompromisszumkészség, tisztesség.

Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság

A kreativitás, alkotó készség és képesség megalapozása és fejlesztése átszővi a kétnyelvű iskolánk oktató- nevelő munkáját, a változatos tevékenységek sorát is.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói

A tanuló ismert élethelyzetekben egyre inkább képes mérlegelni, önálló döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Terveket készít céljai megvalósításához és – esetenként segítséggel – meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. A tanuló felismeri, hogy a munkavégzés az egyén, a család és a társadalom létfenntartását biztosítja; belátja, hogy a munka sokszor küzdelmekkel jár, ugyanakkor személyiségépítő, társadalmi összetartozást is erősítő tevékenység. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére. Együttműködik társaival, képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre reálisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően. Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt.

2. Közösségfejlesztés, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskolai nevelés legfőbb célja a tanuló minél szélesebb körben történő fejlesztése, felkészítése az életre. A gyermek fejlődése azonban szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a közösségi neveléstől. A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Célunk olyan **iskolai közösség** kialakítása, ahol a gyerekek jól érzik magukat, elismerést, támaszt, biztonságot, igazságos elbírálást kapnak. Nevelői segítséggel közösen tudnak maguk célját kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykednek és az elvégzett munkát tudják értékelni.

A közösségfejlesztés fő elemei:

- a diákönkormányzat, mint érdekérvényesítő fórum hatékony működése,

- információk biztosítása a diákönkormányzat és a tanulóközösség számára,
- iskolai ünnepek, rendezvények
- kirándulások, táborok
- az iskolai környezet közös megóvása.

A közösségfejlesztés fő területei:

- tanórák: szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák, erkölcstan – és hittanórák
- tanórán kívüli foglalkozások: tanulószoba, délutáni foglalkozás, séta, kirándulás, tábor, szakkörök, diákönkormányzati munka, szabadidős tevékenységek
- az új oktatásszervezési eljárások: projektoktatás, moduláris oktatás, kooperatív technikák

2.1. A közösségfejlesztés céljai

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakítása,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlesztése
- a társas viselkedés terén az empátia, a vitázó- és érvelőképesség, a konfliktustűrő-kezelő, megoldó képesség, valamint a vezető- és szervezőképesség fejlesztése.
- a közösségi szokások, normák elfogadása, a másság elfogadása,
- együttérző magatartás kialakítása,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztése.

2.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

Törekszünk arra, hogy minden **tanuló**:

- Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Tudjon csapatban dolgozni, ismerje saját erősségeit, gyengeségeit. Vállaljon vezető szerepet, fogadja el mások irányítását.
- Ismerje meg népünk és más népek kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, az anyanemzet megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosulásához vezetnek. Így kiemelt feladat a közvetlen környezetünk nevezetességeink megismerése. Fővárosunk megtekintése, továbbá ukrainai nevezetességek, irodalmi emlékhelyek felkutatása a látottak, tapasztaltak feldolgozása. Az évi rendszeres tanulmányi kirándulások a tantervi anyaghoz kapcsolódnak a partnerekkel való egyeztetés alapján. Ezek a feldolgozott ismeretek kiegészítését, megértését segítik, ugyanakkor élményt nyújtanak, fegyelemre, rendre, tervszerűségekre nevelnek.
- A multikulturális tartalmak kapcsán váljon nyitottá, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, tartsa tiszteletben.

- Válgjon érzékeny környezete állapota iránt.
- Kapcsolódjon be a közvetlen természeti és társadalmi környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Az önálló, felnőtt életben legyen képes életmódjának megfelelő helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.
- Kapjon kellő mennyiségű támogatást a káros függőséghez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Tanuljon meg tanulni. Az osztályfőnöki órákon kapjon ehhez segítséget a szociális, életviteli és környezeti kompetencia modulon belül tanulási módszertani támogatással.
- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére.
- A tanítási órákon alkalmazott kooperatív technikák által legyen képes a más-más csoportokban való munkára, a kisközösségek megbecsülésére, egymás megismerésére.

2.3. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve. Kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb, a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának, és együttműködő partnerének figyelembe kell vennie. Ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek, képviselőinek is, hiszen a felnőtt példaként áll a diákok előtt: megjelenésével, viselkedésével, beszéd stílusával, társas kapcsolataival.

Az iskola elősegíti a szakmai együttműködést, az intézményekkel való közös gondolkodást abban, miképpen lehet a család, mint partner szempontot érvényesíteni. Ennek érdekében közösségi eseményeit úgy szervezi, hogy más intézményekkel, iskolákkal, civil szervezetekkel együttműködve, elősegítse az iskolai közösség fejlődését, megoldás központú válaszokat találjon a társadalomból begyűrűző problémák kezelésére.

Ennek érdekében mind a szülők hatékonyabb bevonására, mind a fiatalok közösségi aktivitásának fokozására új, innovatív eszközöket keres, közösségfejlesztő módszereket alkalmaz. Intézményünk vállalja, hogy az iskolai rendezvények, versenyek, nyilvános események és ünnepek szervezését az aktív szülők bevonásával és közreműködésével szervezi, építő ötleteiket beépíti a programba.

A megvalósítás formái: a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység.

Feltétele: a kölcsönös bizalom és a tájékoztatás, az őszinteség.

Eredménye: a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Az együttműködés formái a szülők részéről:

- együttműködő magatartás,
- nevelési problémák őszinte megbeszélése, közös megoldás keresése,
- érdeklődő, segítő hozzáállás,
- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken, közreműködés a szervezésben,
- szponzori segítségnyújtás.
- A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg, illetve választott képviselők, tisztségviselők útján közölhetik az iskola vezetésével, nevelőtestületével.

Az együttműködés formái az iskola részéről:

Feladat: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról:

- az iskola igazgatója szükség szerint a szülői közösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök évente legalább kétszer az osztályok szülői értekezletén
- a szaktanárok folyamatosan a fogadóórán,
- családlátogatások alkalmával,
- a nyílt napokon.

A tanulók tájékoztatása:

- az iskola igazgatója az iskolai DÖK ülésén,
- szükség esetén iskolagyűlésen,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A nyilvánosság biztosításának helyi lehetőségei:

- az iskolai hirdetőtáblák
- az iskola honlapja, elektronikus felületei

3. A tanulók döntési folyamatban való részvételi jogának gyakorlása

Az intézményben diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos kérdésekben. A diákönkormányzat saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik. Jogait a hatályos

jogszabályok, joggyakorlásának módját saját szervezeti szabályzata tartalmazza. A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény vezetője biztosítja a diákönkormányzat számára.

A diákönkormányzat véleményét – a hatályos jogszabályok szerint – be kell szerezni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a házirend elfogadása előtt.

Az osztályközösség az iskolai közösségek legalapvetőbb szervezete, a tanítási-nevelési folyamat alapvető csoportja. Döntési jogkörébe tartoznak:

- küldöttek delegálása az iskolai diákönkormányzatba,
- döntés az osztály belügyeiben.

4. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Egyik legfontosabb feladatunk a nevelő-oktató munka eredményességének biztosítása, ezért intézményünk pedagógusai a tehetséges tanulókkal való foglalkozás mellett nagy figyelmet fordítanak a tanulási kudarcnak, illetve a lemorzsolódásnak kitett és beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő, illetve hátrányos helyzetű tanulók segítésére is.

4.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők (HH, HHH)

Egyéni törődés:

- minden tanuló képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban, illetve felzárkóztatásban való részesítése; (Az egyének jogainak gyakorlása és érdekeinek érvényesítése ugyanakkor nem korlátozhat másokat jogainak gyakorlásában és érdekeinek érvényesítésében.)
- a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációjának megteremtése;
- az oktatásban érvényesülő hátrányos megkülönböztetés felszámolása;
- hatékony gyermek- és ifjúságvédelem, szoros együttműködés a rendőrség ifjúságvédelmi osztályával, az intézmények és a közoktatáshoz kapcsolódó intézmények és civil szervezetek között mind a hátránykompenzációban, mind a prevenció munkában;
- a HH-s és HHH-s tanulók eredményes oktatása, szociális hátrányaik kompenzálása, esélyegyenlőségük előmozdítása.

Együttműködés: a célok sikeres elérése érdekében az iskola minden dolgozója, a tanulók és a szülők, az intézmény széles értelemben vett partnereinek együttműködése.

4.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók (BTMN)

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnek. A zavar létrejötte egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

Fejlesztő foglalkozások

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A fejlesztő foglalkozások szervezése a szakértői vélemények korrekciós javaslatai alapján, személyre szabott egyéni fejlesztési terv szerint történik.

Szervezeti formái:

- A szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.
- Az egyes részképességek fejlesztésének időtartamát a tanuló egyéni szintje és fejlesztési üteme határozza meg.

A fejlesztési munka hatékonyságát segítik az osztályfőnökkel, szaktanárokkal történő megbeszélések. A differenciálás egyénre szabott.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók

A gyerekek túlnyomó többségének továbbtanulási esélye, műveltségük várható szintje attól függ, hogy a gyermek milyen fejlettségi szinten kezdi meg tanulmányait az első évfolyamon, és a továbbiakban milyen képességekkel, készségekkel, jártasságokkal rendelkezik a tanuláshoz és egyéb ismeretszerzéshez. Ezt legoptimálisabban a kisiskolás korban lehet kialakítani.

A felzárkóztatás célja:

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály, illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.

- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

A tanulók felzárkóztatását segítő programok, eljárások, módszerek:

- A felzárkóztató programok, eljárások, módszerek kiválasztása függ a tanuló problémájának sajátosságától, a probléma feltételezhető okától, a tanuló életkori sajátosságaitól, az iskola és a tanuló sajátos körülményeitől, lehetőségeitől.
- Szülő írásbeli értesítése, személyes elbeszélgetés formájában tanácsadás a gyermek felzárkóztatásával kapcsolatban.
- Folyamatos együttműködés a szülőkkel.
- A tanulók egyéni képességeit figyelembe véve a gátlások feloldásának segítése és a reális önismeret és önértékelés alakítása, fejlesztése.
- Pedagógiai szakszolgálat igénybevétele
- Kapcsolatfelvétel a nevelési tanácsadó szolgálattal, illetve a családsegítő szolgálattal
- A tanuló mentesítése bizonyos tárgyak értékelése alól, amennyiben ezt a tanuló egyéni adottsága, továbbá sajátos helyzete indokolja. (Írásos szakértői vélemény alapján.)

4.3. A tehetséges tanulók fejlesztése, tehetséggondozás

A tehetséggondozást a tanítási órákon differenciált tanulásszervezéssel, illetve az oktatás hatékonysága érdekében a nagy létszámú osztályok csoportbontásával igyekszünk megoldani.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek szolgálják:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Az új munkaformák (projekt, témahét) tanórán és tanítási időn kívül.
- A nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások
- Tehetséggondozó foglalkozások.
- Iskolai sportkör.
- Szakkörök, művészeti
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.).
- A szabadidős foglalkozások egy része (pl. színház- és múzeumlátogatások).
- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

5. Az intézményvezető és a pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnökök feladatai

Az intézményvezető intézményi feladatai

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása

- Az intézmény minden tagjának hatékony irányítása és menedzselése, valamint a tanulóközösségek kialakítása, fenntartása és fejlesztése.
- Magas elvárásokkal biztosítsa, hogy a tanulás és a tanítás a tanulói teljesítmény javulásához vezessen.
- Alakítsa ki a visszajelzés és az értékelés struktúráját, a fejlődés elősegítése érdekében.
- Biztosítsa, hogy a tantervben feltüntetett tevékenységek személyre szabottan az intézmény minden egyes tanulójának fejlesztését szolgálják.
- Törekedjen befogadó tanulási környezet kialakítására, a rendelkezésre álló források optimális felhasználásával.

2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása

- Szervezi és irányítja az intézmény jövőképe, értékrendjének, pedagógiai és nevelési elveinek megismerését és tanulási-tanítási folyamatokba épülését.
- Figyelemmel kíséri az aktuális külső és belső változásokat, konstruktívan reagál rájuk, ismeri a változtatások szükségességének okait. A változtatást, annak szükségességét és folyamatát, valamint a kockázatokat és azok elkerülési módját megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre választ ad. Ehhez teremtsen nyitott környezetet, építse ki az interaktív kapcsolatrendszert, a kommunikációs csatornákat, a változásban érintett szereplőkkel.
- Rendszeresen meghatározza az intézmény erősségeit és gyengeségeit (a fejlesztési területeket), ehhez felhasználja a belső és a külső intézményértékelés eredményét.
- Irányítja az intézmény hosszú és rövid távú terveinek lebontását és összehangolását, biztosítja azok megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését.
- Képviseljen egy közös értékeken alapuló jövőképet, amelynek célja az aktuális gyakorlat és a tanulói eredmények javítása.
- Kövessen olyan stratégiát, amely az intézményi célok eléréséhez mindenki számára megvalósítható lépéseket kínál.
- A vezető megosztja a vezetést munkatársaival, és a fejlesztést a saját és mások képességeibe vetett bizalomra alapozza.

3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása

- Kritikusan reflektál saját személyiségére, viselkedésére, cselekedeteire, és ha szükséges felülvizsgálja saját döntéseit.
- Folyamatosan fejleszti az interperszonális erősségeit, és igyekszik legyőzni a gyengeségeit.
- Folyamatosan naprakész szakmai ismeretekkel rendelkezik, hogy az intézmény jövőképét megalkossák, céljait meghatározzák és elérjék
- Felismeri a neveléshez és az oktatáshoz kötődő erkölcsi és etikai körülményeket, betartja a szakma etikai szabályait, és elfogadja a vezetéssel járó felelősséget.
- A vezető hatékonyan kommunikál, mélyen elkötelezett a tanulók oktatása, a tanárok és önmaga képzése és fejlesztése iránt.

4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása

- Inspirálja és ösztönzi kollégáit és a tanulókat, valamint támogatja őket abban, hogy pozitívan álljanak a nevelésben és az oktatásban megjelenő kihívások elé.
- Megosztja a vezetést munkatársaival; a fejlesztést a saját és mások képességeibe vetett bizalomra alapozza.
- A vezető a közös vezetés különböző formáira építve hatékony csapatmunkát teremt, koordinál, és ebben részt is vesz.
- Biztosítja, hogy a munkatársak, az intézmény és más érintettek az igényeiknek és a velük szemben támasztott követelményeknek megfelelő szakmai továbbképzésben részesüljenek.
- Feladata, hogy a pedagógusokat a szakirodalom kritikus olvasására ösztönözze tanítási gyakorlat fejlesztésének érdekében.
- A vezető döntéseket hoz, problémákat old meg, konfliktushelyzeteket kezel – mások szempontjait és a különböző társadalmi és kulturális sokféleségből adódó nézőpontokat figyelembe véve (kommunikáció és közös döntéshozatal).
- Elfogadó, pozitív környezetet, a tudásmegosztásra, valamint a közös célok elérésére nyitott, támogató kultúrát alakít ki, betartva az erkölcsi és etikai normákat.

5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

- Folyamatosan figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályozók változásait, a pedagógusokat érintő, a munkájukhoz szükséges jogszabályi változásokat, azokról folyamatosan tájékoztatja az érintetteket.
- A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű lebonyolítása.
- Az intézményi dokumentumokat nyilvánosságra hozza a hatályos jogszabály szerint.
- A pozitív kép kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás érdekében kommunikációs eszközöket, csatornákat működtet.
- Személyesen közreműködik az intézmény partneri kapcsolattartásban.
- Hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a Fenntartóval a humánerőforrás, a gazdasági és a tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

A pedagógus intézményi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírás tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,

- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- családlátogatás (szükséges esetben),
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- az iskolai ünnepeken, rendezvényeken, az iskolai magyar és ukrán nemzeti ünnepeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok elkészítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása, osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

- Az iskola Pedagógiai Programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok és törzslapok megírása.
- Továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások kezelése.
- Segíti, és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelőseivel.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Osztályával részt vesz ukrán és magyar vonatkozású rendezvények szervezésében és lebonyolításában.

6. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy iskolánk minden tanulója részesüljön a teljes testi-lelki egészségét hatékonyan fejlesztő és a mindennapokban rendszeresen működő egészségfejlesztő

tevékenységekben. A tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokon belül kiemelt figyelmet fordítunk az alábbi területekre:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának, a viselkedési függőségek megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné.

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai:

- napi egyszeri meleg étkezés biztosítása,
- egészséges táplálkozás iránti igény felkeltése,
- mindennapos testnevelés megszervezése legalább heti öt testnevelés óra helyi tantervbe építésével,
- iskolai sportkör keretein belül a kosárlabda, röplabda, úszás sportágakban lehetőség biztosítása az aktív, versenyszerű sportolásra,
- művészetek, kreatív tevékenységek személyiségfejlesztő, ezáltal a lelki egészséghez hozzájáruló hatásának kiaknázása.

Tanórán:

A tanuló testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása, egészséges életmódra nevelése az iskola valamennyi pedagógusának feladata.

Biológia és egészségtan	A mindennapok egészségügyi ismeretei, elsősegélynyújtás, az orvosi ellátás igénybevétele. Veszélyeztető tényezők, civilizációs ártalmak. Szenvedélybetegségek. Utódvállalás, családtervezés, genetikai tanácsadás, terhes gondozás. Környezet-egészségtan, környezet-higiéné. Leleki egészség
Testnevelés	Aktív életmódra, a sport és a mozgás szeretetére való nevelés.
Osztályfőnöki/közösségi nevelés	Teljes körű egészségfejlesztés szakemberek segítségével. Az iskolai egészségügyi szolgálat (védőnő) előadásai minden évfolyamon: Személyes higiénia. Szexuális fejlődés. Mentálhigiénés ismeretek. Kábító és tudatmódosító szerek fogyasztásának ártalmai.
Informatika, digitális kultúra	Az informatikai környezet egészségre gyakorolt hatása. Túlzott használat ártalmai.
Szakmai elmélet és gyakorlat	Alkalmazott anyagok használata. Balesetek megelőzése.

Tanórán kívül

Az oktatáshoz szorosan nem kapcsolódó, iskolai szervezésű tevékenységek, melyek elősegítik tanulóink egészséges, érett személyiségének kialakítását:

- színházlátogatások, múzeumlátogatások szervezése,
- komoly- és könnyűzenei élmény lehetőségének megteremtése hangversenyek szervezésével,
- alkotó szakkörök, énekkar, tánckör, dráma szakkör működtetése.

7. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenység

A mindennapok során számos alkalommal találkozunk potenciális veszélyforrással, mely akár súlyosan károsíthatja egészségünket. Nem csupán a sérüléssel járó balesetek tartoznak ide, hanem a szervezetünkben hirtelen kialakuló változások, melyek gyors lefolyásukkal jelentenek fokozott veszélyt az emberre. Súlyos állapotú beteg esetében rendkívül lényeges az ellátást megkezdők gyorsasága és hatékonysága. Késlekedés esetén csökken a beteg túlélési esélye, illetve nő a maradandó egészségkárosodás valószínűsége. Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálat, Magyar Vöröskereszt helyi és a Védőnői Szolgálat helyi csoportjával,
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák és szinterek szolgálják:

Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának szinterei:

- tanítási órák (környezetismeret, természetismeret, biológia, technika és tervezés)
- délutáni foglalkozások
- egészségügyi dolgozók által szervezett előadások és foglalkozások
- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY- NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia, természetismeret, környezetismeret	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	- égési sérülések - forrázás

Testnevelés	- magasból esés - húzódás, ficam, törés
-------------	--

Évfolyam	Ismeretanyag
1-2. évfolyamok	Kisebb háztartási sérülések, balesetek megelőzése, ellátása (kisebb vágás kötözése). Nyári balesetek megelőzése (napszúrás, leégés, csúszda, vízbeugrás). A baleset telefonon történő bejelentésének gyakorlása. Szúrás, égés ellátása. Az orrvérzés ellátása.
3-4. évfolyamok	Lázcsillapítás esetén teendők (vizes borogatás, ülő fürdő). Kullancscsípés esetén teendők. Téli balesetek megelőzése (szánkózás, korcsolyázás). Baleset megelőzés, teendők baleset esetén.
5-6. évfolyamok	Agyrázkódás gyanúja esetén teendők. Sérülések ellátása (harapott seb, horzsolás). Ételmérgezés megelőzése. Téli balesetek megelőzése (kihülés).
7-8. évfolyamok	Vérzések ellátása: nyomókötés. Eszméletlen sérült ellátása, stabil oldalfekvés. A szem sérülései. Nyári fürdőzés természetes vizekben. Alkoholfogyasztás, drog következményei
9-10. évfolyamok	Elektromos baleset esetén teendők, mérgezések: gyógyszer, vegyszer, CO. Teendők közúti baleset helyszínén. Újraélesztés. Alkohol, kábító és tudatmódosító szerek fogyasztásának következményei
11-12. évfolyamok	Végtagbaleset: ficam, rándulás, törés ellátása. A szem sérülései. Nyári fürdőzés természetes vizekben. Alkoholfogyasztás, drog következményei.

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek:

- meglévő környezeti értékek óvása, védelme,
- a tanulók tágabb környezetének zöldjének védelme,

- környezetkímélő magatartás – állatok és növények védelme, (például: fák ültetése),
- szelektív hulladékgyűjtés alkalmazása,
- közvetlen környezetünkben, az iskolában, a tisztaság megóvása,
- az egészség védelmében a prevenció szerepe, tervezett életvezetés, egészségfejlesztés,
- évenkénti komplex mozgásprogram készítése,
- előadások preferálása.

A fizikai állapot mérése

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket a minisztérium által kiadott útmutatóban megadott Mini Hungarofit motorikus próbarendszer, NETFIT alapján állítjuk össze. Mérjük és értékeljük az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességeket. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testneveléstantárgyat tanító pedagógusa végzi. A mérésre szeptemberben és májusban kerül sor. Pedagógiai alapelveink egyike: ép testben ép lélek. A nevelési programban foglaltak szerint fordítunk kiemelt figyelmet a testnevelés órák megszervezésére. A szabadidős sporttevékenység szervezése a testnevelő kollégák feladata. Rendelkezésre áll sportpálya, tornaszoba, szertár, zuhanyzó, nemenként elkülönített öltöző. Külön figyelmet fordítunk az úszásra, vízi sportokra.

Személyi higiénia

Az ápoltság megjelenés a tanárok számára a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott követelmény. Az osztályfőnöki, a biológia és a testnevelés órákon külön figyelmet fordítunk a testápolásra, a ruházat tisztántartására, a személyi higiénia kérdéseire, az egészségi állapot ellenőrzésére. A serdülőkor problémáiról évi két alkalommal szakorvost kérünk fel előadás tartására. Részt veszünk az országos fogápolási programban, folyamatosan együttműködünk a gyógyászati segédeszközöket, felvilágosító anyagokat küldő szervezetekkel. Iskolánk családi légköre kiemelkedő lehetőséget nyújt a legszemélyesebb gondok megbeszélésére.

Szenvedélybetegségek

Korunk három fő szenvedélybetegsége a dohányzás, az alkohol, a drog. A tanárok részére az Szervezeti és Működési Szabályzat, a tanulók számára a Házi rend rögzíti a jogokat és köteleességeket. Alapítványi iskolánk családi légköre az osztályfőnököket is segíti a bizalmas légkör kialakításában e szenvedélyek megelőzésére illetve leküzdésére. Negyedévente szervezünk előadásokat korosztályonként meghatározott felvilágosító és megelőző céllal.

Mentálhigiénia

Állandó törekvésünk a magatartási és tanulási gondok korai felismerése, a szülők tájékoztatása, megfelelő szakmai fórumhoz irányítása. Az iskola vezetői és az osztályfőnökök kiemelt gondot fordítanak a szülőkkel való rendszeres és személyes kapcsolattartásra. Kevés olyan eset fordul elő, amikor iskolánk lehetőségei szűknek bizonyulnak családi gondok megoldására. Ilyen esetekben az illetékes Család- és gyermekjóléti Szolgálattal és a Gyámhivatallal vesszük fel a kapcsolatot.

Összegezve:

Az egészségnevelés rövid távú célja a mindennapi személyes és mentális higiénia ellenőrzése és jó szinten tartása. Középtávú célja a tanulók korosztály szerinti felkészítése az életkori váltásokra, hosszú távú célja a szellemükben és testileg is érett fiatalok kibocsátása.

8. A szülő, tanuló, a pedagógus és az iskola partnerei kapcsolattartásának formái

Kapcsolattartás a szülőkkel:

A tanulók érdeke megkívánja, hogy egységes elvek érvényesüljenek nevelésükben, tehát elengedhetetlen a szülők-nevelők együttműködése. Az együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség, fontos, hogy őszinteség, kölcsönös bizalom jellemezze.

A szülők:

- segítik gyermekeiket beilleszkedni az iskolai közösségbe,
- kialakítják a társas érintkezés szabályait,
- rámutatnak a környezetükben érzékelhető szépre,
- felkeltik gyermekük érdeklődését.

Az iskola:

- Az iskola rendszeres és folyamatos kapcsolatot tart a szülővel.
- A tanuló iskolai előmenetelét a pedagógus az elektronikus naplóban folyamatosan vezeti.
- A tanulók első félévben elért eredményét az elektronikus naplóban illetve nyomtatott formában év végén az elektronikus naplóban és a bizonyítványban rögzíti.
- A pedagógusok rendszeresen fogadóórát tartanak.
- Szülői értekezletet szeptember első felében illetve félévkor tartunk. Erről a szülőket elektronikus naplón illetve üzenő füzetben keresztül értesítjük.
- Bármely tanulót vagy szülőt érintő módosulások, változások közvetítése a szülők felé az iskola központi faliújságán és iskolánk honlapján történik.

Ezen kívül minden olyan közleményről, mely az iskola és a szülő közös ügye, a szülő az elektronikus napló illetve üzenő füzet beírása alapján értesül.

Az iskola a szülők részéről elvárja:

- az aktív részvételt és együttműködést az iskolai rendezvényeken,
- a pozitív hozzáállást, a jelentkező problémák esetén őszinte véleménynyilvánítást és közös megbeszélést,
- gyermeke tanulmányi előmenetelének, magatartásának, szorgalmának folyamatos nyomonkövetése az elektronikus naplóban

Kapcsolattartás a tanulókkal

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai foglalkozások,
- projekt, témahét
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdélutánok,
- közösen végzett közérdekű munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések.

Kapcsolattartás az intézmény partnereivel

Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola (különösen a Fenntartó és az igazgató) rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel:

- pedagógiai szakszolgálatok,
- Család- és gyermekjóléti szolgálat,
- illetékes Kormányhivatal,
- Országos Ukrán Önkormányzat intézményeivel, szervezeteivel,
- A helyi Nemzetiségi Önkormányzat,
- Magyarországi Ukrán Görög-Katolikus Egyház Alapítvány,
- Ukrajna Magyarországi Nagykövetségével.

9. A felvételi, átvételi szabályok az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

A tanuló - beleértve az egyéni munkarenddel rendelkezőt is - az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja.

Az iskola minden tagozatába sikeres felvételi vizsgát követően lehet bekerülni. Tanulmányaik alatt diákjaink egészen az érettségi vizsgáig számos - a tanévekhez, tantárgyakhoz kapcsolódó - beszámoló alkalmával nyújtanak bizonyosságot tudásukról, szaktárgyi haladásukról.

Az alkalmassági vizsga szabályai: Az intézményünkbe bekerülő növendékeknek több speciális képességgel, tulajdonságokkal is rendelkezniük kell, melyeknek felmérésére a felvételi elbeszélgetés alkalmával szóban, esetleg gyakorlatban nyílik lehetőség.

Az átvétel helyi szabályai: A tanuló másik iskolából való átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az átvételi kérelemhez a beiratkozáshoz szükséges iratokat kell bemutatnia. Az átvételtől az igazgató dönt. Az átvételnél azonban figyelembe kell venni, hogy milyen iskolatípusból érkezik a diák, illetve, hogy rendelkezik-e a szükséges előtanulmányokkal ahhoz, hogy iskolánkban sikeresen folytathassa tanulmányait. Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a tanév végéig minden tantárgyból teljesítette az adott évfolyam tantárgyi követelményének minimumát, azaz

az év végi osztályzata legalább elégséges, továbbá igazolt és igazolatlan hiányzásai nem haladják meg az évi 250 órát (tanköteles tanuló esetében). Ha a tanuló egy vagy két tantárgyból az adott évfolyamon elégtelen év végi osztályzatot kapott, tantárgyanként javítóvizsgát tehet. Ha a javítóvizsga eredménye eléri az elégségest, akkor magasabb évfolyamra léphet. Nem léphet magasabb évfolyamba az a tanuló, akinek év végi osztályzata három vagy több tantárgyból elégtelen, illetve a javítóvizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

Ebben az esetben tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Az 1. évfolyamba történő felvétel:

- A törvényi előírások, illetve a rendelkezések által előírt szabályok alapján történik
- Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra jogszabályban meghatározott időszakban kell beíratni. A beiratkozásra meghatározott időt a helyben szokásos módon közzé kell tenni.
- Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
-

Belépés az iskola felsőbb (2-12.) évfolyamaira:

- A 2-12. évfolyamba történő felvételnél fontos szempontként kezeljük az ukrán nyelv korábbi tanulását, elsősorban olyan térségi, vagy országos intézményből kerülhet sor átvételre, ahol az ukrán nyelvet tanították
- A más iskolából 2-12. évfolyamon átjelentkező tanulók felvételéről a szülő kérésére, a tanuló előző évben elért eredményeinek, valamint magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembevételével az iskola igazgatója dönt.
- Ha a másik iskolából átjelentkező tanuló osztályzatainak az átlaga 3,0 alatt van, magatartása változó vagy rossz, szorgalma változó vagy hanyag minősítésű, az igazgató döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes, az alsós, vagy felsős osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének, s az érintett évfolyam osztályfőnökeinek a véleményét.
- A nyelvoktató és más iskolából átjelentkező tanulóknak ukrán nyelvből és irodalomból, népismeretből a szintfelmérés sikeres teljesítéséhez az iskola segítséget nyújt, differenciált képességfejlesztést, illetve egyéni felzárkóztatást szervez. Amennyiben korábban nem tanulta ezek a tantárgyakat, különbözeti vizsgát tehet.
- Az átjelentkező tanulók esetében az átjelentkezést követő első félévben ukrán nyelv és irodalom, valamint népismeret tantárgyak értékelése alól az igazgató felmentést adhat.
- A 2-12. évfolyamra jelentkező tanuló a felzárkóztatást követően az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított szintfelmérő elbeszélgetésen vesz részt ukrán nyelvből és irodalomból, népismeretből, illetve azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában - a bizonyítvány, illetve az „Értésítés az iskolaváltoztatásról” c. nyomtatvány bejegyzései alapján nem tanult.
- Külföldről érkező tanulók felvétele 2-12. évfolyamon
- Az Ukrajnából érkező menedékes tanulókat a jogszabályok szerint veszi fel az iskola.

- A külföldről érkező tanulók esetében beiratkozáskor a tanuló minden esetben előzetes írásbeli és szóbeli felvételi eljárás keretében ad számot tudásáról a Felvételi Bizottság előtt. Ezek után a Nevelőtestület megállapítja, hogy a tanuló mely évfolyamon folytathatja megkezdett tanulmányait. Az igazgató, a tanuló szülője és a Nevelőtestület által benyújtott iratok alapján dönt a tanuló felvételéről.

A magasabb évfolyamra lépés feltételei, a tanulmányok alatti vizsgák

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a tovább haladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az intézményvezető felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- az intézményvezető engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja
- egyéni munkarendes volt

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Az évfolyamot megismételni köteles/megismételheti az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg. Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap. A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább egy héttel,
- javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor),
- különbözeti vizsga esetén a vizsga szükségességének megállapításakor kell közölni.

Az osztályozó, javító és különbözeti vizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve a szaktanárok állapítják meg tantárgyanként. Egy nap maximum három tárgyból tehet vizsgát a tanuló.

3. HELYI TANTERV

1. A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet rendelkezései alapján kiadott, az Oktatási Hivatal honlapján közzétett kerettanterveket használja, figyelembe véve a két tanítási nyelvű oktatás irányelvét. A helyi tanterv az országosan kiadott és elfogadott kerettantervek alapján kerültek meghatározásra és elkészítésre. Az óraszámok is ennek függvényében kerültek meghatározva. Célnyelvként az ukrán nyelv és irodalom oktatása az 1-3. évfolyamon heti 4 órában, a 4-11. évfolyamon heti 5 órában, 12. évfolyamon heti 6 órában folyik. Idegen nyelvként a 4. évfolyamtól az angol nyelvet oktatjuk, heti egy-majd a felső tagozatban heti 2 órában. Két tanítási nyelvű köznevelési intézményként az 1.-4. évfolyamon a következő tantárgyakat oktatjuk célnyelven: környezetismeret, vizuális kultúra, technika és tervezés, etika/hit- és erkölcstan, ének-zene és digitális kultúra - a heti 4-6 ukrán és 1 óra ukrán népismeret mellett.

Az 5.-8. évfolyamon a következő tantárgyak oktatása folyik célnyelven az ukrán és az ukrán népismeret mellett: vizuális kultúra, technika és tervezés, etika/hit- és erkölcstan, ének-zene és digitális kultúra, matematika, fizika, biológia, kémia, történelem és földrajz.

A 9-12. évfolyamon a következő tantárgyak oktatása folyik célnyelven az ukrán és az ukrán népismeret mellett: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, matematika, digitális kultúra, történelem, biológia, földrajz, fizika, kémia, természettudomány, célnyelvi civilizáció.

Tantárgy	Helyi tanterv
Magyar nyelv és irodalom	kerettanterv alapján
Matematika	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Környezetismeret	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Ének-zene	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Történelem	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Természetismeret	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Angol nyelv	kerettanterv
Ukrán nyelv és irodalom	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Ukrán népismeret	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Vizuális kultúra	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Fizika	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Kémia	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Földrajz	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Biológia	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Technika és tervezés	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés
Digitális kultúra,	kerettanterv + saját ukrán nyelvű kiegészítés

informatika	
Dráma	kerettanterv
Testnevelés	kerettanterv +saját ukrán nyelvű kiegészítés
Etika/hit- és erkölcsstan	kerettanterv +saját ukrán nyelvű kiegészítés

2. Tantárgyi struktúra és óraszámok

Óraterv 1-4. évfolyam								
Évfolyam	1		2		3		4	
Tantárgyak	k	sz	k	sz	k	s z	k	sz
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5	
Ukrán nyelv és irodalom	2	2	2	2	2	2	3	2
Idegen nyelvek (angol)							1	
Matematika	4		4		4		4	
Hit és Erkölcstan/ Etika	1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1	
Ukrán népismeret (célnyelvi civilizáció)	1		1		1		1	
Ének-zene	1		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Digitális kultúra					1		1	
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
Rendelkezésre álló órakeret	26		26		26		27	
Ukránul tanított órák száma	10		10		12		12	

K=Kötelező

Sz=Szabadon választható

Összesen= 105

A tantestület javaslata és a Fenntartó és az igazgató egyetértése mellett a Magyar nyelv és irodalom két tantárgyként kerül értékelésre. (IRODALOM, MAGYAR NYELV)

Óraterv 5-8. évfolyam								
Évfolyam	5		6		7		8	
Tantárgyak	k	sz	k	sz	k	s z	k	s z
Magyar nyelv és irodalom	4		4		3		3	
Ukrán nyelv és irodalom	4	1	3	2	3	2	3	2
Idegen nyelvek (angol)	2		2		2		2	

Történelem	2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek							1	
Hon- és népismeret	0,5		0,5					
Ukrán népismeret (célnyelvi civilizáció)	0,5		0,5		0,5		0,5	
Matematika	3		3		3		3	
Hit és Erkölcstan/ Etika	1		1		1		1	
Természettudomány	2		2					
Kémia					1		2	
Fizika					1		2	
Biológia					2		1	
Földrajz					1		1	
Ének-zene	1		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és színház					0,5			
Technika és tervezés	1		1		1			
Digitális kultúra	1		1		1		0,5	
Testnevelés és sport	5		5		5		5	
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1		1		1		1	
Rendelkezésre álló órakeret	30		30		32		32	
Ukránul tanított órák száma	17,5		17,5		21		20	

K=Kötelező

Sz=Szabadon választható

Összesen= 124

Óraterv 9-12. évfolyam								
Évfolyam	9		10		11		12	
Tantárgyak	k	sz	k	sz	k	sz	k	sz
Magyar nyelv és irodalom	3		4		4	1	4	1
Ukrán nyelv és irodalom	5		5		5		5	1
Idegen nyelvek (angol)	3	1	3	1	3	1	3	1
Történelem	2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1	
Matematika	3		3		3		3	2
Ukrán népismeret (célnyelvi civilizáció)	1		1		1		1	
Természettudomány					2			
Kémia	1		2					
Fizika	2		3					
Biológia	3		2					
Földrajz	2		1					

Művészetek				1			
Ének-zene	1		1				
Vizuális kultúra	1		1				
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1	
Digitális kultúra	2		1		2		
Kötött célú órakeret					4		4
Testnevelés és sport	5		5		5		5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1		1		1		1
Rendelkezésre álló órakeret	36		36		36		36
Ukránul tanított órák száma	24		23		22		19

K=Kötelező

Sz=Szabadon választható

Összesen= 144

- Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.
- Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként az angol nyelv tanulását választhatják.
- A mindennapos testnevelés minden osztályban megvalósul, heti 5 óra
- A 3. osztálytól bevezetésre kerül a digitális kultúra tantárgy.
- Dráma és színház tantárgy 7. osztályban kerül bevezetésre.
- A Hon- és népismeret tantárgyat az 5-6. évfolyamon (0,5-0,5 órában)
- Az Állampolgári ismeretek tantárgyat a 8. és a 12. évfolyamon oktatjuk.
- A kötött célú órakeret terhére fakultációs emelt szintű érettségi tantárgyakat oktatunk heti 2 órában, maximum 2 tantárgyból összesen 4 órában.

Ukrán nyelv és irodalom

I. A fejlesztési feladatok szerkezete

Szóbeli és írásbeli szövegértés

Szóbeli és írásbeli szövegalkotás

Tanulási képesség fejlesztése

Anyanyelvi kultúra, ismeretek a nyelvről

Irodalmi kultúra, az erkölcs, esztétikai érzék kialakítása

II. Közműveltségi tartalmak

Anyanyelvi kultúra

Irodalmi kultúra, irodalmi művek

Fejlesztési feladatok

1. Szóbeli és írásbeli szövegértés

A korosztály képességeinek, az önkifejezéshez és a társas-társadalmi párbeszédhez szükséges olvasási és szövegértési képességek, szóbeli nyelvi képességek folyamatos fejlesztése. A beszédpартnerekhez alkalmazkodó, a beszédhelyzetnek megfelelő nyelvi magatartás kialakítása. Az értő hangos és néma olvasás megfelelő tempójának elsajátítása, a különböző terjedelmű, bonyolultságú, műfajú és célú szövegek megértése és összehasonlítása. A megértés szóbeli és írásbeli alkalmazása, az elemi feladatmegoldástól a beszélgetésen át az önálló írásműig. A szerzői álláspont azonosítása, a mondottakhoz való viszony értékelése, a szövegben kifejtett vélemény bírálata. Hangzó szövegek verbális és nem verbális kódjainak megértése. Törekvés a megértésre, a megértési hibák reflexiója, korrigálása.

A tanuló képes:

1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- az ukrán betűk elsajátítására, tanult betűk összeolvasása - értelemtükröző hangos és néma olvasásra az életkornak megfelelően,	- ismert közismereti és irodalmi szövegek értő, kifejező olvasására, megértésére, röviden összefoglalására,	- ismert és ismeretlen közismereti és irodalmi szövegek néma és hangos, kifejező olvasására; a szövegek tartalmának összefoglalására,	- irodalmi, publicisztikai és szakszövegek értő olvasására és értelmező felolvasására, a szövegek lényegének összefoglalására,	- irodalmi, publicisztikai és szakszövegek értő olvasására és értelmező felolvasására, a szövegek lényegének összefoglalására,
- képek, egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírt rövid szövegek értelmezésére tanítói segítséggel,	- képek, egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírt események, élmények értelmezésére, - a mindennapi élethez, a közvetlen környezethez kapcsolódó egyszerű szövegek megértésére és annak reprodukálására,	- változatosabb nyelvi eszközöket tartalmazó szövegek értelmezésére, - a mindennapi élethez, tágabb környezethez kapcsolódó bonyolultabb szövegek megértésére és annak reprodukálására,	- változatos, bonyolult nyelvi eszközöket tartalmazó szövegek értelmezésére,	- változatos, bonyolult nyelvi eszközöket tartalmazó szövegek értelmezésére,
- a tanórán elhangzó	- egyszerűbb,	- különböző, a	- változatos,	változatos, elvont

irányítások, utasítások, a tanult témakörökhöz kapcsolódó rövid közlések megértésére, - egyszerűbb szövegek elsődleges jelentésének megértésére, - a szó szerinti jelentésen túli jelentések létezésének megtapasztalására tanítói segítséggel,	ismert és tanult témakörökhöz kapcsolódó megnyilatkozások megértésére, - a rövid szövegegész vagy szövegegység/rész információinak megnevezésére, összefoglalására, tételmondat, lényeg felismerésére, a tartalom meghatározott szempontok szerinti értelmezésére, - másodlagos jelentés felismerésére,	korosztályt érdeklő, tágabb témakörökhöz kapcsolódó megnyilatkozások és kommunikációs folyamatok megértésére, azokba való bekapcsolódásra, - az összetettebb szöveg vagy szövegegység/rész információinak megnevezésére, összefoglalására, az alapgondolatok azonosítására és a tartalom önálló összefoglalására, - másodlagos jelentések felismerésére, a szövegben ki nem fejtett tartalmakra való következtetésre,	elvont témájú megnyilatkozások megértésére, azokba való spontán bekapcsolódásra, - változatos, elvont témájú, szöveg egész vagy szövegegység/rész információinak megnevezésére, összefoglalására, - rugalmas alkalmazkodásra a kommunikációs folyamathoz a nyelvfelhasználó helyes attitűdjével,	témájú megnyilatkozások megértésére, azokba való spontán bekapcsolódásra, - változatos, elvont témájú, szöveg egész vagy szövegegység/rész információinak megnevezésére, összefoglalására, - rugalmas alkalmazkodásra a kommunikációs folyamathoz a nyelvfelhasználó helyes attitűdjével,
- a nem verbális kommunikációt korosztályos szintnek megfelelően érteni és azt a kommunikációs szándékoknak megfelelően alkalmazni.	- a nem verbális kommunikációt korosztályos szintnek megfelelően érteni és azt a kommunikációs szándékoknak megfelelően alkalmazni.	- a nem verbális kommunikációt korosztályos szintnek megfelelően érteni és azt a kommunikációs szándékoknak megfelelően alkalmazni.	- a nem verbális kommunikációt korosztályos szintnek megfelelően érteni és azt a kommunikációs szándékoknak megfelelően alkalmazni.	- a nem verbális kommunikációt korosztályos szintnek megfelelően érteni és azt a kommunikációs szándékoknak megfelelően alkalmazni.

2. Szóbeli és írásbeli szövegalkotás

Az anyanyelvű írásbeliség normáinak megismerése, az életkornak és a nevelés-oktatás igényeinek megfelelő írástechnika, olvasható betűformák, esztétikus íráskép, lényegkiemelő, áttekinthető jegyzetelés és vázlatkészítés. Biztos problémalátás, problémaérzékeny helyesírás. Szövegtípusok és műfajok széles körének alapos ismerete. Normakövető írásmód az alapvető műfajokban. Saját álláspont pontos, változatos és önálló kifejtése, törekvés a szókincs aktivizálására, kiegészítésére. Szövegalkotáskor újraírás, kreatív írás, hagyományos és digitális kapcsolattartó formák alkalmazása. Az önkifejezéshez és a társas-társadalmi párbeszédhez szükséges szóbeli nyelvi képességek fejlesztése. A beszéd partnerekhez alkalmazkodó, a beszédhelyzetnek megfelelő nyelvi magatartás kialakítása, vélemények érvekkel való alátámasztása, mások véleményének figyelembevétele.

A tanuló képes:

1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- az ukrán hangok (а, о, і, ї, е, є, я, н, ю,) tiszta artikulációjára, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes kiejtését figyelembe véve, - a megismert lexikai egységek, alapvető mondatfordulatok helyes ejtésére,	- a helyes szó- és mondatintonációra a begyakorolt szóbeli megnyilvánulások során,	- a helyes szó- és mondatintonációra begyakorolt paneleket és új elemeket egyaránt tartalmazó szóbeli megnyilvánulások során,	- a helyes szó, mondat- és szövegintonációra változatos, spontán kommunikációs helyzetekben is,	- a helyes szó, mondat- és szövegintonációra változatos, összetett, spontán kommunikációs helyzetekben is,
- képek és szemléltető anyagok egyszerű nyelvi kifejező eszközökkel történő megnevezésére, - egyszerű mondatok, szövegek kiegészítésére vagy átalakítására, - egyszerű szövegek átalakítására segítő képek, információk alapján, - megfigyelésen	- képleírások megfogalmazására, képekről, illusztrációkról mondatok alkotására, - meghatározott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel, a kommunikációs helyzetnek megfelelő	- meghatározott szerkezeti jellemzőkkel és igényesebb nyelvi kifejezőeszközökkel, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szöveg alkotására, - ismert, köznapi témakörökhöz kapcsolódó gondolatok megfogalmazására, - gondolatmenetének érthető mondatokban	- meghatározott szerkezeti jellemzőkkel és változatos, választékos nyelvi kifejezőeszközökkel, a kommunikációs helyzetnek megfelelő informális és formalizált szöveg alkotására, - választékos, nyelvileg igényes	- meghatározott szerkezeti jellemzőkkel és változatos, választékos nyelvi kifejezőeszközökkel, a kommunikációs helyzetnek megfelelő informális és formalizált szöveg alkotására, - választékos, nyelvileg igényes beszédre, a gondolatokat a

alapuló élmények elmondására néhány rövid mondatban,	szöveg alkotására, - szöveg átalakítására, kiegészítésére vagy továbbfejlesztésére, pl. megkezdett történet folytatására és befejezésére, - az olvasott és hallott szövegek rövid összefoglalására,	való kifejezésére, - a mindennapi élethez, tágabb környezethez kapcsolódó témákban megismert szövegtartalmak rövidített, értelemszerű visszaadására,	beszédre, a gondolatokat a kommunikációs funkcióknak, célnak megfelelően változatos, kifejező szóválasztással, a lényeg megfelelő kiemelésével, pontosan megfogalmazni, - elvont témájú szövegek tömörítésére, szövegek átfogalmazására,	kommunikációs funkcióknak, célnak megfelelően változatos, kifejező szóválasztással, a lényeg megfelelő kiemelésével, pontosan megfogalmazni, - elvont témájú szövegek tömörítésére, szövegek átfogalmazására,
- a korosztály érdeklődésébe tartozó egyszerű beszédhelyzetekben rövid párbeszédet folytatni	- a korosztály érdeklődésébe tartozó beszédhelyzetekben párbeszédet folytatni	- összetettebb témájú beszédhelyzetekben párbeszédet folytatni,	- általános, elvont témájú beszédhelyzetekben párbeszédet folytatni,	- általános, elvont témájú beszédhelyzetekben párbeszédet folytatni,
- párbeszédben a megértést, meg nem értést, egyetértést, bizonytalanságot, elutasítást, kívánságot egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezni,	- párbeszédhelyzetekben a megértést, meg nem értést, kívánságot, egyetértést, kétséget, bizonytalanságot, elfogadást vagy elutasítást változatos nyelvi eszközökkel kifejezni,	- párbeszédhelyzetekben mások szóbeli megnyilatkozásait tartalmilag és grammatikailag helyesen összefoglalni, a lényegi megállapításokat kiemelni és azokkal kapcsolatban állást foglalni,	- párbeszédhelyzetekben jól megválasztott érvekkel helyes érvelési technikával érvelni, - az egyetértést, cáfolatot, elutasítást megfelelően válogatott nyelvi eszközökkel indokolni,	- párbeszédhelyzetekben jól megválasztott érvekkel helyes érvelési technikával érvelni, - az egyetértést, cáfolatot, elutasítást igényes nyelvi eszközökkel indokolni,
- a szöveg keltette szubjektív benyomások kifejezésére tanítói kérdések alapján,	- a szöveg keltette szubjektív benyomások kifejezésére	- változatosabb nyelvi eszközökkel a szöveg keltette szubjektív benyomások önálló	- a szöveg keltette szubjektív benyomások kifejezésére igényes	- a szöveg keltette szubjektív benyomások kifejezésére igényes választékos nyelvi

	egyszerű nyelvi eszközökkel, - a szubjektív hatás elérését célzó jelentősebb nyelvi eszközöket felismerésére,	kifejezésére, - a szubjektív hatás elérését célzó könnyen felismerhető nyelvi eszközöket megnevezésére,	választékos nyelvi eszközökkel, - a szubjektív hatás elérését célzó jelentősebb nyelvi eszközök vizsgálata alapján az írói/szövegalkotói szándék felismerésére,	eszközökkel, - a szubjektív hatás elérését célzó jelentősebb nyelvi eszközök vizsgálata alapján az írói/szövegalkotói szándék felismerésére,
-tetszésnyilvánítást, nem tetszést egyszerű nyelvi eszközökkel kifejezni,	- tetszésnyilvánítást, nem tetszést kifejezni,	- egyéni véleményt megfogalmazni, röviden indokolni, érvekkel alátámasztani, - biztonsággal eligazodni a hétköznapi kommunikációs helyzetekben,	- álláspontot árnyaltan megfogalmazni, az álláspontot indokolni, érvekkel alátámasztani,	- álláspontot árnyaltan megfogalmazni, az álláspontot indokolni, érvekkel alátámasztani,
- az ukrán írás jelrendszerének használatára, -a tanult témakörökhöz kapcsolható szavak, mondatok, rövid szövegek másolására, - rövidebb ukrán nyelvű tollbamondások lejegyzésére, - ismert témákban rövid (néhány rövid mondatos), egyszerű szöveg alkotására,	- a tanult témakörökhöz kapcsolható rövid szövegek írásbeli lejegyzésére, - ismert témákban, megadott szempontok szerint, rövid szöveg alkotására, rövid fogalmazások, beszámolók, levél írására, - korosztályának megfelelő funkcionális szövegtípusok alkotására (pl. születésnapi	- ismert témákban megadott szempontok szerint hosszabb szöveg alkotására, fogalmazások, beszámolók, levél írására a szövegszerkesztés szabályainak betartásával, - korosztályának megfelelő funkcionális szövegtípusok alkotására, levél megfogalmazására, egyszerű nyomtatványok kitöltésére, - jól olvasható, rendezett írásképp	- gördülékeny, jó stílusú szöveg alkotására általános, elvontabb témában, - szöveg alkotására a témához illeszkedő szövegfajta (leíró, elbeszélő, elemző-meggyőző) jellemzőinek betartásával, esztétikusan rendezett, jól szerkesztett írásképpel, - korosztályának megfelelő funkcionális szövegtípusok	- gördülékeny, jó stílusú szöveg alkotására általános, elvontabb témában, - szöveg alkotására a témához illeszkedő szövegfajta (leíró, elbeszélő, elemző-meggyőző) jellemzőinek betartásával, esztétikusan rendezett, jól szerkesztett írásképpel, - korosztályának megfelelő funkcionális szövegtípusok alkotására, (hivatalos levél, meghívó, értesítés,

	meghívó, képeslap megírására), - rendezett, jól olvasható íráskép kialakítására az ukrán helyesírás alapvető szabályainak betartásával,	kialakítására az ukrán nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásával, - önálló jegyzetelési technika kialakítására,	alkotására, (hivatalos levél, meghívó, értesítés, kérvény, fellebbezés, beszámoló, önéletrajz) - lényegkiemelő, áttekinthető önálló jegyzetelési technika kialakítására és alkalmazására,	kérvény, fellebbezés, beszámoló, önéletrajz) - lényegkiemelő, áttekinthető önálló jegyzetelési technika kialakítására és alkalmazására,
- szóban elhangzó és olvasott gyakori ukrán és magyar fordulatokat a másik nyelven megérteni.	- rövid ukrán és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven megnevezni.	- ukrán és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven összefoglalni, önállóan, illetve szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.	- hosszabb lélegzetű ukrán és magyar szövegek tartalmát a másik nyelven visszaadni.	- hosszabb lélegzetű ukrán és magyar szövegek tartalmát a másik nyelven visszaadni.

3. A tanulási képesség fejlesztése

Az alapműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái, e technikák, a tanulást segítő különböző eljárások megismerése, használatuk gyakorlása. Kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat. Az órai aktivitás fejlesztése, tanulói tevékenységek, együttműködések segítségével a problémamegoldó képesség növelése. Különböző forrásokból nyert információk kritikus és etikus használata. Tanulói tevékenységekre épülő sokszínű, változatos módszerek alkalmazása, gyűjtőmunka, projektek, kooperatív, együttműködésen alapuló változatos és ötletgazdag írásbeli és szóbeli feladatok.

A tanuló képes:

1--4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- szótárfüzetet vezetni és használni tanítói segítséggel,	- tanulói szótárfüzetet önállóan vezetni és használni,	- tanulói szótárfüzetet önállóan vezetni és használni,	- kétnyelvű, egynyelvű, digitális szótárt használni,	- kétnyelvű, egynyelvű, digitális szótárt használni,
- a szókincset a	- a szókincset a	- a szavak jelentésére	- szócsaládokat	- szócsaládokat

tanult technikákkal (szó- vagy képkártyák, gyakorlatok, játékok használatával stb.) gyakorolni,	tanult technikákkal önállóan gyakorolni,	a szövegkörnyezet alapján önállóan következtetni,	felismerni, következtetéseket levonni, a szókincs szavait szótárak segítségével differenciáltan értelmezni,	felismerni, következtetéseket levonni, a szókincs szavait szótárak segítségével differenciáltan értelmezni,
- a nyomtatott médiát használni (pl. gyermekszótár/ képes szótár),	- a nyomtatott médiát szókincsbővítésre (pl. kétnyelvű szótár) használni,	- a nyomtatott médiát szókincsbővítésre, fogalmazások elkészítésénél (pl. kétnyelvű szótár) megközelítőleg önállóan használni,	- nyomtatott médiát (pl. egynyelvű szótár, lexikon) és elektronikus médiát információszerzésre, valamint szövegalkotásra önállóan használni,	- nyomtatott médiát (pl. egynyelvű szótár, lexikon) és elektronikus médiát információszerzésre, valamint szövegalkotásra önállóan használni,
- egyszerű hallott szövegből többszöri meghallgatás után tanítói segítséggel az alapinformációkat megérteni,	- egyszerű hallott szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni,	- egyszerű hallott szövegből az alapinformációkat és részinformációkat megérteni,	- összetettebb hallott szövegből az alap- és a részletes információkat megérteni,	- összetettebb hallott szövegből az alap- és a részletes információkat megérteni,
- írott szövegben az alapvető információkat, adatokat, tényeket megtalálni, azonosítani, - a szövegre vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszolni,	- írott szövegben részletekre vonatkozó információt megtalálni, - a szöveg lényeges tényeit, adatait azonosítani, kigyűjteni, - a szöveghez kapcsolódó kérdésekre a szöveg szavai segítségével válaszolni,	- különböző olvasási technikákat (globális, kurzív, szelektív és részletes) alkalmazni, - szöveg feldolgozása során kijelölési technikákat (pl.: optikai jelölés) alkalmazni, - a kulcselemeket a szövegből kiemelni,	- a szöveg feldolgozása során önállóan alkalmazni a jegyzetelést, hívószavak azonosítását, - megállapítani a szöveg szerkezeti tagolását, - kiemelésre, egyszerűsítésre, rendszerezésre, - szöveg tartalmának összefoglalására,	- a szöveg feldolgozása során önállóan alkalmazni a jegyzetelést, hívószavak azonosítását, - megállapítani a szöveg szerkezeti tagolását, - kiemelésre, egyszerűsítésre, rendszerezésre, - szöveg tartalmának összefoglalására,
- a megismert tartalmak	- vázlatkészítésre, gondolattérkép,	- vázlatkészítésre, gondolattérkép,	- vázlat, gondolattérkép,	- vázlat, gondolattérkép,

összefoglalásár a tanítói iránymutatással,	feleletterv készítésére és azok hatékony tanulást segítő alkalmazására tanári irányítással,	feleletterv önálló készítésére és azok hatékony tanulást segítő, alkalmazására - jegyzetkészítésre tanári irányítással, - a szöveg tömörítésére és a lényegkiemelésre,	feleletterv önálló készítésére és azok hatékony tanulást segítő alkalmazására, - önálló jegyzetkészítésre tételmondatok kiemelésével,	feleletterv önálló készítésére és azok hatékony tanulást segítő alkalmazására, - önálló jegyzetkészítésre tételmondatok kiemelésével,
- információkat egyszerű nyelvi eszközökkel érthetően kifejezni,	- információkat egymásra vonatkozó egyszerű mondatokkal ismertetni,	- információkat egymásra vonatkozó összetett mondatokkal is ismertetni,	- különböző szóbeli és írásbeli szövegfajták jellemzőit és funkcióját felismerni, a helyzetnek és célcsoportnak megfelelően, szakszerűen felhasználni,	- különböző szóbeli és írásbeli szövegfajták jellemzőit és funkcióját felismerni, a helyzetnek és célcsoportnak megfelelően, szakszerűen felhasználni,
- ismert tartalmakat vizualizálni.	- alapvető prezentációs technikákat a feladatnak megfelelően alkalmazni.	- az ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.	- változatos prezentációs technikákat önállóan kiválasztani és alkalmazni.	- változatos prezentációs technikákat önállóan kiválasztani és alkalmazni.

4. Anyanyelvi kultúra, ismeretek a nyelvről

Az ukrán nyelv árnyalt és igényes használatához szükséges nyelvtani ismeretek elsajátítása; a szövegre, annak felépítésére, működésére, jelentésére és stílusára vonatkozó ismeretek alkalmazása a szövegalkotásban és a szövegek megértésében, elemzésében. Annak felismerése, hogy a nyelv a kommunikáció eszköze, de egyben társadalmi jelenség is, hogy a nyelv jelrendszer, melynek közösségi összetartó ereje van, hogy közvetíti a világra vonatkozó tudást, a hagyományt. A nyelvi kultúra birtoklása, fejlesztése megalapozza az egyén sikeres szocializációját, hozzájárul az önértékelés kialakításához, önbecsülés fejlesztéséhez, biztosítja az igényes önkifejezés lehetőségét. Önálló gondolkodás, az önkifejezés kulturáltsága, a kulturális és történeti másság felismerése, megértése és erre épülő tisztelete. A saját kultúra sokrétű ismeretén nyugvó képesség a különbözőség felismerésére és megértésére. Tudatosítás, hogy a másság elfogadása elsősorban ismereteken alapul.

A tanuló képes:

1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- a tanórai gyakorlatban rendszeresen előforduló kommunikációs helyzetekben részt venni,	- alapvető kommunikációs szituációkban viszonylagosan kommunikatíván részt venni,	- a tanóra anyagához és a hétköznapi élet egyes területeihez megfelelő nagyságú szókinccsel és nyelvi kifejezőeszközökkel rendelkezni,	- a kommunikáció minden területén rugalmasan részt venni a beszélgetésekben, - biztonsággal felhasználni az elsajátított szókincs, a nyelvi eszközök egyéni tárházát, a szófordulatokat és körülírásokat használni,	- a kommunikáció minden területén rugalmasan részt venni a beszélgetésekben, - biztonsággal felhasználni az elsajátított szókincs, a nyelvi eszközök egyéni tárházát, a szófordulatokat és körülírásokat használni,
- az iskolai tanórákon, illetve a tanuló mindennapi környezetében előforduló alapvető szóalaktani és mondattani szerkezeteket megfelelően használni,	- az iskolai tanórákon, illetve a tanuló mindennapi környezetében előforduló alapvető szójelentéstani-szóalaktani és mondattani szerkezeteket megfelelően használni,	- az iskolai tanórákon, illetve a tanuló mindennapi környezetében előforduló nyelvtani szerkezeteket következetesen jól használni, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni,	- gyakran használt ukrán nyelvi szerkezeteket automatikusan használni, - a saját nyelvhelyességi tévesztéseit, hibáit észlelni és törekedni a javításukra,	- gyakran használt ukrán nyelvi szerkezeteket automatikusan használni, - a saját nyelvhelyességi tévesztéseit, hibáit észlelni és törekedni a javításukra,
- a mai ukrán nyelv használatához szükséges alapvető nyelvtani ismeretek elsajátítására	- a nyelvi egységek közötti egyszerűbb összefüggések felismerésére	- a nyelvi egységek szerkezeti, jelentéstani összefüggéseinek, a nyelvi egységek szövegbeli (kommunikációbeli) szerepének felismerésére	- a nyelvtani ismeretek önálló alkalmazására,	- a nyelvtani ismeretek stabil, tudatos alkalmazására
- az írás jelrendszerének a elsajátítására, a kiejtés és az írás megfelelésének, illetve különbözőzésének	- ismert szavakat, nyelvi szerkezeteket közel biztos helyesírással, rövid saját szövegeket értelemzavaró hibák nélkül, viszonylagos	- ismert szavakat, nyelvi szerkezeteket biztos helyesírással leírni, - központosítás szabályait helyesen alkalmazni,	- változatos témájú, ismeretlen szavakat tartalmazó ukránszövegeket helyesen leírni, - központosítás szabályait helyesen	- változatos témájú, ismeretlen szavakat tartalmazó ukrán szövegeket helyesen leírni, - központosítás szabályait helyesen

megfigyelésére, néhány alapvető helyesírási szabály elsajátítására (pl. a ritmustörvény, az i, í-y, ý írása), - ismert szavakat, kifejezéseket, rövid mondatokat hibátlanul leírni, - mondat végi írásjeleket felismerni és viszonylag jól alkalmazni használatukat,	biztonsággal lejegyezni, - alapvető központoszási szabályokat az egyéni szövegalkotásban többnyire helyesen alkalmazni,	- központoszási szabályokat az egyéni szövegalkotásban helyesen alkalmazni,	alkalmazni,	alkalmazni,
- az elsajátított szókészletet kevés hibával és hanglejtéssel kiejteni.	- a tanult szókészletet hibátlanul és helyes hanglejtéssel kiejteni.	- jól érthetően és helyes hanglejtéssel beszélni.	- érthetően, természetesen és helyes hanglejtéssel beszélni.	- érthetően, természetesen és helyes hanglejtéssel beszélni.
	- a szövegszerkesztés alapvetéseinek használatára, - anyaggyűjtésre, rendszerezésre, tervezésre tanári segítséggel.	- a szövegszerkesztés alapvetéseinek használatára, - megadott szempontok szerinti anyaggyűjtésre, rendszerezésre, tervezésre.	- a szövegszerkesztés alapvetéseinek használatára, - önálló anyaggyűjtésre, rendszerezésre, tervezésre, szerkezet kialakításra.	- a szövegszerkesztés alapvetéseinek használatára, - önálló anyaggyűjtésre, rendszerezésre, tervezésre, szerkezet kialakításra.
	Egy-egy korábbi évszázadban született szöveg megfigyelése, a mai és a korábbi nyelvállapot különbségének a felismerése.	Régebbi korok szövegei, szövegrészei alapján a nyelvi állandóság és változás megfigyelése a mai állapottal való összevetés során, elsősorban a szókincsben és a tanult nyelvtani jelenségek szintjén.	Tájékozódás a nyelvközösség és a nyelvi rendszer történetének főbb szakaszaiban. Az ukrán nyelv eredetének, a nyelvcsaládba tartozás bizonyító eljárásainak a megismerése. A nyelvi állandóság és	Tájékozódás a nyelvközösség és a nyelvi rendszer történetének főbb szakaszaiban. Az ukrán nyelv eredetének, a nyelvcsaládba tartozás bizonyító eljárásainak a megismerése. A nyelvi állandóság

			változás okainak kutatása.	és változás okainak kutatása.
Az ukrán nyelv és a magyar nyelv különbségének a felismerése, ennek megfogalmazása a diák saját szavaival.	Az ukrán nyelvi és a magyar nyelvi ismeretek összevetése.	Az ukrán nyelvi és a magyar nyelvi ismeretek összevetése, az egyes jelenségek egyre pontosabb megnevezése.	Az ukrán nyelvhez és a magyar nyelvhez kötődő sajátosságok összevetése az általános nyelvészeti ismeretek felhasználásával.	Az ukrán és a magyar nyelv közti interferencia jelenségek tudatos kiküszöbölése grammatikai, stilisztikai, lexikális szinten.

5. Irodalmi kultúra, az erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása (fejlesztése) irodalmi művek értelmezésével

Az irodalom, mint művészet befogadásának megalapozása és fejlesztése. Az olvasás, mint műélvezet megtapasztalása, az olvasás iránti igény felkeltése. A műalkotások aktív befogadása, igény és fogékonyság a műélvezetre, a műalkotás fiktív létmódjának megértése. Képesség a konfliktuskezelésre és az önálló ismeretszerzésre. A művek és a műfajok hagyományai, mint a műalkotás megértésének egyik vonatkozási pontja. Az irodalmi sajátos kifejezési formáinak felismerése, összehasonlítása, megértése és értelmezése. A műnemek és műfajok jellemzőinek megismerése. Érzékenység az irodalmi művekben megjelenő értékek, problémák felfedezésére, ismerkedés az ukrán irodalom alkotásaival, alkotóival, korszakaival. Önálló véleményalkotás társadalmi, történeti, morális és esztétikai kérdésekről, a vélemény érvelő kifejtésének és védelmének képessége különféle kulturális, etikai, esztétikai normák és kultúrtörténeti ismeretek alapján.

A tanuló képes:

1-4. évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam	9-10. évfolyam	11-12. évfolyam
- mondókák, rigmusok, rövid terjedelmű ukrán nyelvű mesék, gyermekversek olvasására tanári segédlettel és önállóan, -irányított kérdésekkel tartalmuk összefoglalására,	- rövid terjedelmű ukrán epikai és lírai művek folyamatos, kifejező hangos és értő néma olvasására, tartalmuk összefoglalására részben tanári irányítással,	- ukrán irodalmi és tájnyelvi elbeszélések, rövid történetek, lírai művek önálló olvasására, - a művek tartalmának értelmező összefoglalására, - szereplők jellemzésére,	- ukrán nyelvű klasszikus irodalmi alkotások olvasására, - napjaink irodalmának olvasására, műközpontú elemzésére,	- ukrán nyelvű klasszikus irodalmi alkotások olvasására, - napjaink irodalmának olvasására, műközpontú elemzésére,
- memoriterek elsajátítására,	- memoriterek elsajátítására,	memoriterek elsajátítására,	memoriterek elsajátítására,	memoriterek elsajátítására,
- az irodalmi	- az irodalmi	- az irodalmi szövegek	- irodalmi	- irodalmi szövegeket

szövegek lényegét megérteni; tartalmukat röviden pl. bábjátékkal összefoglalni,	szövegek lényegét megérteni; tartalmukat röviden összefoglalni; a műfajokat (mese, monda) megnevezni és röviden jellemezni,	-tartalmát és mondanivalóját nyelviileg kielégítően megfogalmazni. a műfajokat (mese, monda, novella, elbeszélés) megnevezni és röviden jellemezni,	szövegeket értelmezésére, műközpontú elemzésére, - a három irodalmi műfaj alaki és tartalmi jegyeit felismerni, a műveket műfaj szerint csoportosítani, irodalmi műveket szempontok alapján elemezni,	értelmezésére, műközpontú elemzésére, - a három irodalmi műfaj alaki és tartalmi jegyeit felismerni, a műveket műfaj szerint csoportosítani, irodalmi műveket szempontok alapján elemezni.
- a korosztálynak megfelelő autentikus mesejáték, bábszínházi darab megértésére,	- a korosztálynak megfelelő megtekintett autentikus mesejáték, dramatikus játék, színházi darab megértésére, esetleg a tanulócsopott által betanult darab bemutatására,	-a korosztálynak megfelelő megtekintett dramatikus játék, színházi darab megértésére, esetleg a tanulócsopott által betanult darab bemutatására,	- adott irodalmi műalkotásokból készült filmek megértésére, összehasonlítására az alapművel, - az irodalom társművészei, filmek, fotók megértésére,	- adott irodalmi műalkotásokból készült filmek megértésére, összehasonlítására az alapművel, - az irodalom társművészei, filmek, fotók megértésére,
- szerepjátékokban adott szerepeket érzékletesen előadni, - aktív részvételre didaktikus nyelvi játékokban,	- lírai, elbeszélő és dramatikus szövegrészeket a műfaj elvárásainak megfelelő formában és intonációval előadni,	- lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni, adott szerepeket, az ábrázolandó jellemet jól tükröző nyelvi és nem nyelvi elemekkel megformálni, - a gesztusok, mimika, mozgások és a szöveg összhangját megteremteni,	- ismert és idegen szövegeket a szövegfajtának és a szándékolt hatásnak megfelelően feldolgozni és előadni, - egyes helyzeteket, azok előzményeit, eseményeket, konfliktushelyzeteket értelmezni, érzékletesen és kifejezően közvetíteni a kommunikációs	- ismert és idegen szövegeket a szövegfajtának és a szándékolt hatásnak megfelelően feldolgozni és előadni, - egyes helyzeteket, azok előzményeit, eseményeket, konfliktushelyzeteket értelmezni, érzékletesen és kifejezően közvetíteni a kommunikációs partnerek felé,

			partnerek felé,	
- a jó és a rossz mindennapi és irodalmi élmények kapcsán történő megkülönböztetése re,	- a jó és a rossz, az igaz, igazság és az igazságosság irodalmi és közműveltségi szövegekben történő felismerésére,	- az igazság és a személyes nézőpont, az egyéni és a közösségi igazság konfliktusainak felismerésére, megértésére, - az érdekek közelítésére, optimális rendezésére,	- reflektálásra az egyén és a társadalom életében megjelenő igazság és erkölcs jelenségeire,	- reflektálásra az egyén és a társadalom életében megjelenő igazság és erkölcs jelenségeire,
- az élményekről és olvasmányok hatásáról tanítói kérdések segítségével röviden beszélni.	- rövid véleményt megfogalmazni az olvasmányok hatásáról, az olvasásélményről.	-a tetszésnyilvánítás változatos nyelvi formáit alkalmazni.	- etikai és esztétikai tudatosságát, kreativitását önállóan fejleszteni.	- etikai és esztétikai tudatosságát, kreativitását önállóan fejleszteni.

Közműveltségi tartalmak

1-4. évfolyam

1. Anyanyelvi kultúra

- 1.1. Beszéderítés, hallás utáni értés
- 1.2. Beszédkészség fejlesztése. Szóbeli szövegek alkotása
- 1.3. Az olvasástanítás előkészítése
- 1.4. Az olvasás jelrendszere: hang és betű, szótag, szó, szószerkezet, mondat, szöveg
- 1.5. Tájékozódás a szövegben, részenkénti olvasás, újraolvasás, adatok visszakeresése
- 1.6. Írott szöveg megértése
- 1.7. Az írás jelrendszere
- 1.8. Szövegalkotás írásban
- 1.9. Tanulást támogató eljárások: szótárfüzet, képes szótár használata
- 1.10. Alapvető kommunikációs helyzetek, nyelvi mintakövetés
- 1.11. Szavak jelentése, szókincs; többjelentésű, azonos alakú szavak, állandósult szókapcsolatok, közmondások, szólások
- 1.12. Hang, betű, szótag, szó, szóelem
- 1.13. Szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás
- 1.14. Modalitás szerinti mondatfajták
- 1.15. Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek
- 1.16. Erkölcsi választások, érzelmi tartalmak
- 1.17. Résztvételi kultúra a beszélgetésben
- 1.18. Felelősségvállalás a mindennapi életben (család, iskola)
- 1.19. Közismereti témák:
 - Bemutatkozás, bemutatás; családtagok, rokonsági viszonyok.
 - Család
 - Heti rend, napi rend
 - Étkezés
 - Az emberi test részei, testápolás, egészség- betegség, közérzet
 - Szabadidős tevékenységek, sport
 - Iskola
 - Szűkebb környezet (faluk, város)

2. Irodalmi kultúra, irodalmi művek

2.1. Szerzők és művek

- **Népköltészet:** mondókák, népdalok, kiszámolók, népi játékok, találós kérdések, ukrán és más népek meséi, mesefajták; mondák, legendák
- **Ukrán szerzők** gyermekversei, meséi, elbeszélései; egyszerű szerkezetű meseregények, gyermekregények
- **Magyarországi ukrán szerzők** gyermekversei, meséi, versei.
- **Klasszikus európai szerzők** gyermekversei, meséi, elbeszélései; egyszerű szerkezetű meseregények, gyermekregények

Versek, kiolvasók, mondókák, dalok hallás utáni elsajátítása:

- Надія Кир'ян «Я першокласник»

- Варвара Гринько «Мама, тато, дід, бабуся»

Ukrán költők művei:

- Дитячі народні пісні «Два півники», «Веселі гуси»
- Оксана Кротюк «Упертий цапок»
- Оксана Луцевська «Пелікан»
- Зоряна Живка «Добре вдома»
- Юрко Бедрик «Чай»
- Зірка Мензатюк «Український прапор»
- Наталка Малетич «Парасолька»
- Тетяна Мельник «Пінгвіни»

Kiegészítő (önálló) olvasásra

- Мар'яна Савка «Україна»
- Іван Малкович «Золотий павучок»

2.2. Szöveg feldolgozási ismeretek és gondolkodási műveletek elsajátítása (kérdések megfogalmazása, rendezése, összehasonlítása)

2.3. Epikus művek jellemzői: szerkezet, idő, helyszín, a cselekményt alkotó elemek, a cselekmény kezdő és végpontja, szereplők (főszereplő, mellékszereplő/k)

2.4. Lírai alkotások jellemzői: a költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén)

2.5. Báb- és drámajátékok

Csoportos játékok:

- Іван Андрусак «Пісня»
- Анатолій Качан «Гойдалка біля Дунаю»
- Василь Голобородько «Рукавичка»
- Мар'яна Савка «Казка про старого Лева»

Kiegészítő (önálló) olvasásra

Дмитро Кузьменко «Чим корова не собака» (уривок)

- Оксана Караванська «Вишиванка» (уривок)
- Юля Смаль «Хімія і їжа»

5-8. évfolyam

1. Anyanyelvi kultúra

- 1.1. Beszédhallás, hallás utáni értés, hallás utáni információk értelmezése
- 1.2. Érthető, jól artikulált, összefüggő beszéd
- 1.3. Szövegértés
- 1.4. Szövegtípusok felismerése.
- 1.5. Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel.

1.6. Folyékony írástechnika, olvasható, áttekinthető, a mondanivalót tükröző, tagolt, írásképek

1.7. Szövegalkotás:

1.8. Szöveg tartalmának, cselekményének, fordulópontjainak, felvetett kérdéseinek, fontos információinak írott formában való összefoglalása, elemzése, értékelése

1.9. Rövid szöveg alkotása

1.10. Szövegek, illetve illusztráció közötti kapcsolat megfogalmazása

1.11. Kommunikációs célok megvalósítása;

1.12. Kulturált könyvtárhasználat, internethasználat

1.13. Tanulást támogató eljárások

1.14. Szövegfeldolgozási és gondolkodási műveletek

1.15. A kommunikációs helyzetek normái.

1.16. A kommunikáció folyamatának célja és tényezői, szóbeli kommunikációs helyzetek

1.17. Nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia

1.18. A nyelvi egységek közötti egyszerűbb, rendszerszerű összefüggések

1.19. Közismereti témák:

- Életmód
- Közösségi élet
- Iskola, nevelés-oktatás, munka
- Kulturális élet és média
- Környezet, gazdasági élet
- Közlekedés, utazás
- Zenei kultúra

2. Irodalmi kultúra, irodalmi művek

2.1. Szépirodalmi művek, részletek

Ukrán népmesék, magyarországi ukrán népmesék, más népek meséi és mesefeldolgozások nyelvezete, szereplőinek és tetteiknek értékelése, a valós és a meseelemek változása.

Mesék típusai: állatmese, tréfás mese, varázsmese, tündérmese.

Ukrán népdalok, ukrán népballadák nyelvezete, szerkezete, dallama, szereplőinek, történeteinek azonosítása, költői képek és eszközök.

«Ой біжить, біжить мала дівчина «Заплету віночок», «Там у полі криниченька» (жниварські) – на вибір. Пісні зимового циклу: «Ой хто, хто Миколая любить», «Щедрик, щедрик, щедрівочка» (на вибір). Веснянки: «Ой кувала зозуленька», Народні колискові пісні «Ой ну, люлі, дитя, спать»

Ukrán mondák – a cselekmény helyszíne, valóságtartalma, szereplők.

Mesék és mondák összehasonlítása.

Találás kérdések, szólások és közmondások

- Міфи «Чому пес живе коло людини»
- «Мудра дівчина»
- Іван Франко «Фарбований Лис»
- Василь Королів-Старий «Хуха-Моховинка»
- Галина Малик «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії»
- Леонід Глібов «Химерний, маленький...»
- Літописні оповіді (подавати на основі «Повісті минулих літ» у переказі В. Близнеця): «Три брати – Кий, Щек, Хорив і сестра їхня Либідь»
- Олександр Олесь «Микита Кожум'яка»
- Тарас Шевченко «Садок вишневий коло хати...»
- Павло Тичина «Гаї шумлять...»,
- Євген Гуцало «Лось»
- Григор Тютюнник «Дивак»
- Емма Андрієвська «Казка про яян»

Műnemek és műfajok.

Епіка, ліра, драма.

Ballada, elbeszélés, elbeszélő költemény, mese, monda, dal.

Irodalmi művek szerkezete.

A művészi kifejezőmódok, stíluseszközök funkciói és hatása.

Epikus és drámai művek szerkezete.

Lírai alkotások elemzése, értelmezése.

Kompozíció, szerkezet, hatás

Драматизм:

Verselés, zeneiség

Különböző témájú irodalmi művek elemzése.

Gyermekszereplők a szépirodalomban:

- a gyermekek viszonya a felnőttekhez és a társadalomhoz;
- a gyermekek kapcsolata a családban;
- a gyermekek viszonya az iskolához;
- kapcsolat a természettel;
- konfliktushelyzetek;
- a gyermekek kalandvágya;
- a főhős jellemzése tulajdonságai alapján.

- Микола Вінграновський «Сіроманець»
- Микола Вороний «Євпан-зілля»
- Тарас Шевченко «Думка» («Тече вода в синє море»)
- Леся Українка (Лариса Петрівна Косач). «Як дитиною, бувало...»

- Володимир Винниченко «Федько-халамидник»
- Ярослав Стельмах «Митькозавр з Юрківки, або Химера лісового озера»

Кiegészítő (önálló) olvasásra

- Степан Руданський «Запорожці у короля»
- Павло Глазовий «Кухлик»
- Станіслав Чернілевський «Забула внучка в баби черевички...»
- Леся Українка «Лелія»
- Богдан Лепкий «Шевченкова верба»
- Олена Пчілка «З гринджолятами»
- Михайло Коцюбинський «Ялинка»
- Олег Черногуз «Веселі поради», «Як вибирати ім'я»

Ukrán lírai alkotások motívumainak megismertetése, megfigyeltetése. A lírai formanyelv (szerkezeti változatok, szókincs, a képiség eszközei) elemeinek megismertetése, a művek elemzése során a fogalmak használata.

Társadalmi és hagyományápoló dalok:

- «Ой на горі та жінці жнуть»,
- «Стоїть явір над водою»,
- «Гомін, гомін по діброві»,
- «Ой у степу криниченька»
- «Місяць на небі, зіроньки сяють...»
- «Цвіте терен, цвіте терен...»
- «Сонце низенько...»
- «Ой під вишнею, під черешнею...»

Különféle témájú irodalmi alkotások feldolgozása az ukrán lírából, ezen belül konkrétan:

- Іван Франко «Захар Беркут»
- Т. Шевченко «Як умру, то поховайте...»
- Андрій Чайковський «За сестрою»
- Григор Тютюнник «Климко»
- Богдан Лепкий «Мишка (Казка для дітей, для малих і великих)»
- Л. Костенко «Дош», «Кольорові миші»
- В. Симоненко «Лебеді материнства»
- Марина Павленко «Русалонька із 7-В, або Прокляття роду Кулаківських»
- А. Малишко «Пісня про рушник»
- Українські історичні пісні («Ой Морозе, Морозенку»)
- Пісні Марусі Чурай («Засвіт встали козаченьки», «Ой не ходи, Грицю»)

Különböző korok epikai alkotásainak feldolgozása:

- Легенди, загадки, прислів'я, приказки
- Тарас Шесченко «Думи мої, думи мої...» (1847), «Ой три шляхи

широкії...»,

- Леся Українка «Хотіла б я піснею стати...»
- Володимир Сосюра «Любіть Україну»
- Володимир Підпалій «...Бачиш: між трав зелених...», «Зимовий етюд»
- Із сучасної української поезії кінця ХХ – початку ХХІ ст. І. Павлюк («Дівчинка», «Вертатись пізно», «Асоціації»), Г. Кирпа («Мій ангел такий маленький...», «Коли до вас темної ночі...»)

Különféle témájú alkotások az ukrán epikából:

- М. Вінграновський «Гусенятко»
- Іван Карпенко-Карий «Сто тисяч»
- Л. Глібов «Щука»
- С. Руданський «Вовки»
- М.Коцюбинський «Дорогою ціною»
- О. Вишня «Перший диктант»
- В. Чемерис «Вітька + Галя, або Повість про перше кохання»

Kiegészítő (önálló) olvasásra

- КОРОЛІВ-СТАРИЙ В. «Потороча Хрипка»
- ЛУЩЕВСЬКА О. «Друзі за листуванням», «Задзеркалля»
- ПАВЛЕНКО М. «Русалонька із 7-В проти Русалоньки з Білокрилівського лісу», «Русалонька із 7-В. В тенетах лабіринту», «Русалонька із 7-В та загублений у часі (Кн. 2)», «Русалонька із 7-В плюс дуже морська історія», «Миколчині історії»
- СТЕЛЬМАХ М. «Щедрий вечір»
- ТРУБЛАЇНИ М. «Шхуна „Колумб”», «Лахтак»
- ТЮТЮННИК Г. «Вогник далеко в степу»
- ВОВЧОК МАРКО. «Ведмідь»
- ДУМИ НАРОДНІ: «Втеча трьох братів з города Азова», «Самійло Кішка», «Буря на Чорному морі»
- «ЖИТТЯ ВИДАТНИХ ДІТЕЙ» (Анна Багряна про Марію Заньковецьку,)
- ЛОГВИН Ю. «Темна перлина», «Танці Шайтана»
- ПАГУТЯК Г. «Королівство»
- РУДЕНКО М. «Ковчег всесвіту»

9-12. évfolyam

1. Anyanyelvi kultúra, ismeretek

1.1. Beszédhallás, hallás utáni értés.

1.2. Összefüggő hallott szöveg (kiselőadás, prezentáció) követése, kulcsszavak azonosítása

1.3. Érvelés, vita, állásfoglalás

- 1.4. Szövegértés
- 1.5. Szövegértési stratégiák különböző nyomtatott és elektronikus, folyamatos és nem folyamatos szövegeken, valamint egyéb vizuális közlésekben
- 1.6. Szövegelemzési eljárások
- 1.7. Közvetítés: ukrán nyelvű szövegek fontos információinak magyar, illetve ukrán nyelven történő összefoglalása
- 1.8. Ábrák, képek, illusztrációk felhasználása a szöveg mondanivalója alapján
- 1.9. Folyékony, olvasható, a mondanivalónak megfelelően jól tagolt, rendezett, áttekinthető íráskép
- 1.10. Szövegalkotás
- 1.11. Nyelvtani, nyelvhelyességi, szövegtani, retorikai ismeretek
- 1.12. Helyesírás: a szófaji, a mondattani, az alapszintű nyelvtörténeti ismeretek alkalmazása
- 1.13. Kulturált könyvtárhasználat, tudatos és biztonságos internethasználat
- 1.14. Tanulást támogató eljárások
- 1.16. Problémamegoldó gondolkodás és szövegfeldolgozás, rendszerezés, következtetések levonása
- 1.17. Kommunikációs helyzet, beszédpartner, téma, szituáció, beszédszándék
- 1.18. Az írott és a beszélt nyelv normái
- 1.19. A nyelvi egységek közötti rendszerszerű
- 1.20. A nyelvi változás: az ukrán nyelv rokonsága, története;
- 1.21. Retorikai alapismeretek
- 1.22. Stílus és jelentés
- 1.23. Az irodalom és a kulturális hagyomány szerepe a nemzeti identitás és a helyi kötődés kialakításában
- 1.24. Közismereti témák:
 - Családi élet és viszonyok
 - Társadalom
 - Divat
 - Szenvedélybetegségek
 - Extrém sportok
 - Oktatás
 - Ukrajna
 - Környezetvédelem
 - Zenei kultúra
- 1.25. Az irodalmiság változó fogalma

2. Irodalmi kultúra, irodalmi művek

2.1. Irodalmi műfajok állandó és változó sajátosságai

• Anekdota, ballada, elbeszélés, elbeszélő költemény, eposz, legenda, levél, mítosz, napló, népballada, népdal, népmese, novella, paródia, regény, dal, elégia, ekloga, epigramma, óda, himnusz, zsoltár; drámai költemény, komédia, tragédia; értekező próza, esszé

2.2. Kompozíció

- Történetmondás, cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés, jellem, hőstípus

- Lírai én, verstípusok

- Konfliktus, monológ, dialógus, prológos, epilógus, késleltetés, jelenet

2.3. A művészi kifejezésmódok, stíluseszközök funkciói

- Alakzatok

- Szóképek

2.4. Hangnemek, esztétikai minőségek

2. Szép, rút, fenséges, humor, groteszk, ironia, abszurd, tragikum, komikum, idill; katarzis

2.5. Verselés, zeneiség

3. Ritmus: ütemhangsúlyos és időmértékes verselés, hangsúlyváltó verselés, szabad vers

2.6. Művelődés- és irodalomtörténeti korszakok, korstílusok, stílusirányzatok (népköltészet, ószláv hagyományok, középkor, reneszánsz, barokk, felvilágosodás, klasszicizmus, romantika, realizmus, modernség, posztmodern)

4. Az ukrán irodalom néhány sajátos korszaka és törekvése.

5. Irodalmi élmény/önálló olvasmányválasztás/ indoklása

6. Erkölcsi választások, érzelmi tartalmak

7. Művelődéstörténeti vonatkozások

8. Stílusgyakorlat, dramatikus improvizáció

9. Szórakoztató irodalom, filmes feldolgozások

10. Szépirodalmi művek, részletek szöveghű felidézése

11. Néhány alapvető emberi léthelyzet, motívum, metafora, toposz, archetípus állandó és változó jelentésköre

2.7. Szerzők és művek

12. Українські народні балади

13. «Ой летіла стріла»

14. Ószláv irodalom – történelmi, vallási háttér.

15. Konstantin (Cirill) és Metód hittérítők élete és munkássága, tanítványaik tevékenysége

16. Перекладна література

17. Біблія (фрагменти).

18. Легенди: про Вавилонську вежу, про Мойсея.

19. Притча про блудного сина.

20. Біблія як Святе Письмо й художній текст.

21. Українські переклади Біблії (П. Куліш, І. Пулюй, І. Нечуй-Левицький, І. Огієнко, І. Хоменко).

22. Пам'ятки оригінальної літератури княжої Русі-України

23. «Слово о полку Ігоревім»

Barokk kor – a barokk létrejöttének politikai, társadalmi és vallási okai, a természettudományok fejlődése.

Barokk irodalom – honismereti irodalom.

- Григорій Сковорода «Всякому місту – звичай і права...»
- A felvilágosodás irodalmának jellemző műfajai és stílusirányzatai: klasszicizmus, szentimentalizmus.

● Іван Котляревський «Енеїда», «Наталка Полтавка»

● Григорій Квітка-Основ'яненко «Маруся»

Ukrán társadalmi és irodalmi élet a 19. sz. első felében.

A népiesség és a nemzeti elkötelezettség programja, a ukrán nyelv kodifikálása, a romantika műfajai, prozódíája.

- Євген Гребінка «Човен»
- Тарас Шевченко «І мертвим, і живим, і ненарожденним», «Катерина»,
- Пантелеймон Куліш «Чорна рада» (скорочена)
- Марко Вовчок (Марія Олександрівна Вілінська) «Інститутка»

Kiegészítő (önálló) olvasásra

- ВИШЕНСЬКИЙ І. Твори (в перекладі В. Шевчука)
- ВОВЧОК МАРКО. «Народні оповідання», «Маруся»
- ГРЕБІНКА Є. «Чайковський» (роман)
- ІВАНЕНКО О. «Марія»
- ПАВЛЕНКО М. «Моя класнюча дівчинка»
- РУТКІВСЬКИЙ В. «Сині води»
- СВИДНИЦЬКИЙ А. «Люборацькі»
- СЕМКІВ Р. «Як писали класики»
- СКЛЯРЕНКО С. «Святослав», «Володимир»
- ТУРЧИНОВСЬКИЙ І. «Моє життя і страдання»
- ШЕВЧЕНКО Т. «Назар Стодоля»
- A realizmus filozófiai alapjai, stílusjegyei.

A realista próza műfajai: regény, elbeszélés, novella.

- Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»
- Панас Мирний (П.Рудченко) «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1, 4 частини)

Az ukrán modernizmus létrejöttének történelmi, esztétikai feltételei.

- Іван Франко «Ой ти, дівчино, з горіха зерня»
- Михайло Коцюбинський «Тіні забутих предків»
- Ольга Кобилянська «Valse melancholique»

- Василь Стефаник «Камінний хрест»
- Володимир Винниченко «Момент»
- Леся Українка (Лариса Косач) «Contra spem spero» «Лісова пісня» (уривки)
- Олександр Олесь (О. Кандиба) «З журбою радість обнялась...»,

А ліризавт проза – естетикаі елвек, архетіпусок.

- Павло Тичина «Арфами, арфами...»
- Євген Плужник «Вчись у природи творчого спокою...», «Ніч... а човен – як срібний птах!..»
- Максим Рильський «Солодкий світ!..»

В. Симоненко alkotásainak jellemzői, témák, motívumok és műfaji változatok az életművében; írásművészetének sajátosságai.

- Василь Симоненко «Я...»
- Дмитро Павличко «Два кольори»
- Іван Драч «Балада про соняшник»
- Остап Вишня (Павло Губенко) «Моя автобіографія»
- Богдан-Ігор Антонич «Зелена євангелія», «Різдво», *«Коляда»
- Осип Турянський «Поза межами болю»
- Іван Багряний (І.Лозов'ягін) «Тигролови» (уривки)

Az 1945 utáni ukrán líra

Володимир Сосюра portréja, jellemző témák, motívumok, életérzések költészetében.

А. Малишко portréja, jellemző témák, motívumok, életérзések költészetében.

Тортнелми-тársadalmi háttér

Олександр Довженко groteszk látásmódja, társadalombíralata.

- Олександр Довженко «Зачарована Десна»

А szerzőkhöz, művekhez kapcsolódó fogalmi ismeretek.

- Олесь Гончар «Модри Камень»
- Ліна Костенко «Маруся Чурай»
- Василь Стус «Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...», «Господи, гніву пречистого...»

Kiegészítő (önálló) olvasásra

- І.Нечуй-Левицький. «Микола Джеря»
- Панас Мирний. «Лихі люди»
- І.Карпенко-Карий. «Хазяїн»

- Матіяш Дзвінка «День Сніговика».
- Сайко О. «Кав'ярня на розі».
- Є.Гуцало. «Позичений чоловік»
- П.Загребельний. «Роксолана»
- О.Забужко. Поезії, зб. «Сестро, сестро»,
- Л.Пономаренко. Зб. «Синє яблуко для Ілонки».
- Ю.Іздрик. «Воццек»
- С.Жадан. «Поезії», «Месопотамія», «Ворошиловград» та ін.
- М.Матіос. «Армагедон уже відбувся», «Москалиця» та ін.
- Л.Дереш. Проза.

3. Tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei:

A tankönyveket, a szükséges taneszközöket a szakmai munkaközösségek választják ki. Választásuk során figyelembe kell venniük a jogszabályban meghatározott feltételeket és az iskolánkban alkalmazott helyi tanterveket. Csak olyan tankönyv választható, amely a hivatalos tankönyvjegyzéken szerepel. Ez alól kivételt jelentenek a két tanítási nyelvű képzéshez szükséges jegyzetek, könyvek, melyek beszerzése a szülők kötelessége. A nyelvtanításhoz, különös tekintettel az ukrán nyelvre, saját készítésű jegyzet is használható. A választás során szem előtt tartjuk az alábbiakat:

- a tankönyv tartalmában, mélységében, igazodjon a tanulók szükségleteihez, s a kerettantervhez;
- az egyes tantárgyak könyvei egymásra épüljenek, a tankönyvekhez tartozzon (munkafüzet vagy munkalap) feladatgyűjtemény stb. a megerősítés és a gyakorlás végett;
- legyen figyelemfelhívó, szerkezete egyértelmű,
- nyújtson mintát az önálló feladatvégzésre,
- a választott tankönyvet a tanév során nem lehet megváltoztatni,
- a választott tankönyv legyen figyelemfelhívó, jól áttekinthető, jól olvasható, motiváló.

A specialitásából adódóan egyéb taneszközök is szükségesek a tanórán. Ilyen tantárgyak a testnevelés, a vizuális kultúra, valamint a technika és tervezés.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
A tankönyvválasztást a nevelőtestület (munkaközösségek) tanévenként felülvizsgálja, és a tankönyvrendelést megelőzően döntést hoznak.

4. Választható tantárgyak, foglalkozások

Iskolánk személyi feltételei nem teszik lehetővé a pedagógusválasztást, a tanulók viszont szabadon dönthetnek arról, melyik szakkörben szeretnének tevékenykedni. A tanítók és tanárok a tanév elején szeptember 15-ig meghirdetik szakkörüket, melyre a tanulók írásban jelentkezhetnek szülői engedéllyel. A választható órák tervezését tanévenként áttekintve az igények felmérése és a helyi adottságaink függvényében változtatjuk.

A tanuló által választható foglalkozások:

- szakkörök,
- korrepetálások,
- versenyekre felkészítő, tehetséggondozó szakkörök,
- felzárkóztató foglalkozások,
- kompetenciák fejlesztése (magyar nyelv és irodalom, matematika, ukrán nyelv és irodalom)
- hit- és erkölcstan tantárgyak

5. A csoportbontás és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A hagyományos osztály struktúrát a törvényi lehetőségeket figyelembe véve megbontjuk az alábbi tantárgyaknál illetve az alábbi esetekben:

- ukrán nyelv és irodalom, ukrán népismeret – jogszabályi előírás és hatékonyság
- a középfokú ukrán nyelvvizsgára való felkészítés - hatékonyság
- digitális kultúra
- angol nyelv - az idegennyelvi kompetencia fejlesztése érdekében
- felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások délután,
- az egyéni fejlesztő foglalkozásokon,
- a hatékony tanítás érdekében a magas osztálylétszám miatt különböző szaktárgyak bontása

Az egyéb foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képesség alapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Nevelőtestületünk feladata tanulóink kulcskompetenciáinak fejlesztése, tantárgyi tudásuk növelése, alpműveltségük szélesítése, valamint a tehetséggondozás és felzárkóztatás. Ezen elvárásoknak mind a tanórákon, mind a tanórákon kívüli tevékenységeken (szakkörökön, kirándulásokon) igyekszünk eleget tenni változatos óravezetéssel, projektmunkák elkészíttetésével.

6.1. Erkölcsi nevelés

Feladatunk a tanulókkal az alapvető erkölcsi normák megismertetése, tudatosítása. Fontosnak tartjuk az iskolai házirend betartását és betartatását. Célunk olyan légkör teremtése, melyben tanulóink elsajátíthatják a társadalom által elvárt viselkedésformákat, ahol megtanulják, hogy tetteikért felelősséget kell vállalniuk. A konfliktus helyzeteket nem erőszakkal, hanem megbeszéléssel, meggyőzéssel oldjuk meg.

6.2. Nemzeti öntudat fejlesztése, hazafias nevelés

A szülőföld iránti elkötelezettség kialakítása elsősorban a tantárgyak tartalmának elsajátítása során történik. Másodsorban a nemzeti ünnepek közös megtartása, a megemlékezések, az osztálykirándulások során felkeresett nemzeti emlékhelyek adnak lehetőséget erre.

6.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Fontosnak tartjuk az állampolgárságra, demokráciára nevelést, hiszen célunk, hogy diákjaink a közügyekben kellően tájékozottak legyenek. Jogaikat és kötelességeiket megismerjék, s jogaik gyakorlása érdekében működik a diákönkormányzat, ahol a közösségi felelősségérzet, a demokrácia gyakorlására van lehetőségük.

6.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Fontosnak tartjuk, hogy a nevelési folyamatok során a kulturált egymás mellettiélést, a helyes kommunikációt elsajátítsák. legyenek nyitottak, ismerjék meg más népek kultúráit és fogadják el azokat. A tanórákon, a tanórán kívüli tevékenységek során törekszünk arra, hogy önismeretet gyakorolhassanak, és ezáltal fejlődjön személyiségük.

6.5. A családi életre nevelés

Diákjaink nevelése során előtérbe helyezzük a család fontosságát, osztályfőnöki órákon tudatos felkészítést folytatunk jövőbeli családi életükre. Ehhez a neveléshez elengedhetetlenül szükséges a családokkal való szoros együttműködés.

6.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Célunk, hogy a tanulók mindennapi életébe beépüljön a mozgás. A sport örömforrást jelentsen számukra. Ehhez a mindennapos testnevelés órákkal, a sportkörökkel, szabadidős tevékenységekkel lehetőséget biztosítunk számukra. Diákjainkat egészségtudatos magatartásra neveljük.

6.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Iskolánkban elsősorban a közösségi szolgálat teljesítésével nyílik lehetőség önkéntes munkák végzésére. Ezen kívül érzékenyvé tesszük a tanulókat mások problémáira, ösztönözve őket a segítségnyújtásban. Számos lehetőség nyílik érdeklődésüknek megfelelő önkéntes feladatvállalásra. Törekszünk arra, hogy diákjaink megtanulják a másokért és magukért való felelősségvállalást.

6.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Iskolánk minden dolgozója és tanulója különös figyelmet fordít arra, hogy környezettudatos magatartást tanúsítson. Tanulóinkat ösztönözzük az energiatakarékosságra, a szelektív hulladékgyűjtésre. Témaheteket szervezünk a fenntarthatóságra való figyelemfelkeltés céljából.

6.9. Pályaorientáció

A tanulók helyes önismeretének kialakításával, a képességeik kibontakoztatásával segítünk a helyes pálya megválasztásában. Pályaválasztási nap keretében megismertetjük őket különböző szakmákkal, egyéni beszélgetésekkel irányítjuk tanulóinkat a jövőjüket meghatározó irányba.

6.10. Gazdasági, pénzügyi nevelés

Elengedhetetlen, hogy diákjaink el tudjanak igazodni a gazdaság és pénz világában. Ezért célunk, hogy gazdaságról, a vállalkozásokról, a pénzügyi világról szóló alapvető ismereteket a gyerekekkel megismertessük.

6.11. Médiatudatosságra nevelés

Világunkat áthatja a média hatása, különösen nagy hatást gyakorol a felnövekvő nemzedékre. Ezért szükséges, hogy tanulóinkat megtanítsuk az információk megfelelő kiszűrésére, az internet megfelelő használatára.

6.12. A tanulás tanítása

Az eredményes, sikeres tanulmányok folytatásához elengedhetetlen, hogy diákjaink megtanuljanak tanulni. Minden pedagógus saját szaktárgya kapcsán segítséget nyújt a diákoknak a számukra legmegfelelőbb tanulási technikák megismerésében. A változatos óraszervezési módok segítik őket abban, hogy a párban, csoportban történő tanulás során felismerjék, mely tanulási módok állnak hozzájuk közel és kiválaszthatják a számukra leghatékonyabb tanulási módszert. A kooperatív technikák alkalmazása során megtanulják az egymáshoz való alkalmazkodás, együttműködés alapvető szabályait. Így a gyengébb képességű tanulók szorongásmentesen tanulhatnak.

1-2. évfolyamon feladatunk az óvoda-iskola közötti átmenet megkönnyítése, a fejlődésbeli különbségek csökkentése.

3-4. évfolyamon feladatunk minták adása az ismeretszerzéshez, a feladatok megoldásához, a tanulás tanulását megalapozzuk.

5-6. évfolyamon folytatjuk a kulcskompetenciák megalapozását.

7-8. évfolyamon tovább fejlesztjük a kulcskompetenciákat, előtérbe kerül a pályaválasztás. Tovább alapozzuk az önismeret-fejlesztést, az önálló ismeretszerzést.

9-12. évfolyamon megszilárdítjuk az alapműveltséget, felkészítjük tanulóinkat a továbbtanulásra, a munka világára.

7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

A XXI. századi emberrel szemben elvárás, hogy aktív és cselekvő, ugyanakkor reflektív mérlegelésre is képes legyen. A cselekvő embert jellemzi a mozgáshoz kapcsolódó helyes attitűd, a fizikailag aktív életmód, önmaga reális elfogadása, a közösségi felelősségvállalás, nyitottság az újító kezdeményezésekre. A testileg és lelkileg egészséges ember az egészséget, a harmonikus életet értéknek tekinti. A mozgáshoz, mint alap kompetenciához kapcsolódó képességek, készségek jelentik az alapját, hogy az egyén a társadalom aktív tagjává váljon, és az egész életen át tartó mozgás igénye jellemezze. Az iskolai fejlesztés kiterjed a megfelelő időszervezésre, a konstruktív kooperációra, a testi jóllét és a motoros teljesítőképesség kialakítására.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon: az iskola minden osztályban biztosítja a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében. Nagy figyelmet szentelünk a testnevelés órák és délutáni foglalkozások színvonalas megtartására.

A tanulók fizikai állapotának mérése:

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható teszteket használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

8.1. A tanulmányi munka értékelése

Iskolánk a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. A tanulóknak látniuk kell az előrehaladásukat, az elmaradást a tananyag elsajátítása során. Tanárainknak ezek az

ellenőrzések pontos támpontot adnak a tananyag elsajátításának egyéni fokáról, a gyermekek képességeinek fejlődéséről, amelyről természetesen a szülőknek is értesítést kell kapniuk.

Az ellenőrzés, értékelés diagnosztikai funkciójának erősítésére törekszünk, de emellett formatív és szummatív értékelést is készítünk. Nyelvi szintfelmérőket rendszeresen írnak tanulóink.

8.2. Az értékelés alapelvei:

- az érdemjegy a tanuló teljesítményét tükrözze
- személyre szóló, fejlesztő, ösztönző jellegű legyen
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű, ne a hiányosságra irányuljon
- az iskolai követelményrendszerre épüljön
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát
- legyen tárgyyszerű / mik az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás
- a hibákat a tanulás részeként kezelje, legyen lehetőség pótlásra, javításra
- ismert legyen a követelményrendszer tanár, diák, szülő előtt.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskolánk helyi tantervében előírt követelményekhez – emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak (fejlődtek-e vagy hanyatlottak) az előző értékelés óta. Ahhoz, hogy alapelveink megvalósulhassanak, a tanév elején (illetve minden téma megkezdése előtt) az egyes tantárgyak követelményeit világosan meg kell fogalmazni, és a tanulók tudomására kell hozni. Minden tanár első óráján ismerteti a tantárgy értékelési rendszerét, a hiányzások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket, valamint a szükséges felszerelést, a tanári kívánalmakat, és egyéb feltételeket.

A tanulók érdemjegyeit a pedagógusok kötelesek annak megszerzését követően 7 napon belül rögzíteni, és a szülő/tanuló számára hozzáférhetővé tenni a tanulmányi rendszerben.

8.3. Az értékelés formái

Szóbeli értékelés:

- órai értékelés
- órai felelet
- kiselőadás
- csoportmunka
- projekt

Írásbeli értékelés:

- röpdolgozat
- írásbeli felelet
- témazáró dolgozat
- projektmunka
- szódolgozat
- teszt

- szintfelmérő
- szorgalmi feladat
- házi dolgozat, olvasónapló

8.4. Értékelés és minősítés:

- A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
- kiválóan teljesített,
- jól teljesített,
- megfelelően teljesített,
- felzárkóztatásra szorul.

A tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük.

Első évfolyamon és második évfolyam I. félévében szövegesen értékelünk. (Az értékelőlapok a pedagógiai program mellékletét képezik.)

Témazáró dolgozatok százalékos értékelése:

Százalék	Érdemjegy
0-39	1
40-59	2
60-77	3
78-90	4
91-100	5

8.5. A tananyag elsajátításának, értékelésének szempontjai:

Dicséretes jeles (5D)- csak ötös osztályzata van a tanulónak egész első félévben, illetve egész tanév folyamán.

Jeles (5) – (szöveges értékelés esetén: kiváló) értékelést az a tanuló kaphat, aki:

- a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni képes
- az elsajátítandó tananyagot érti, a tudását írásban és szóban is pontosan, szabatosan, önállóan képes kifejezni,
- a tananyagot készségszinten ismeri, kreatívan alkalmazza.

Jó (4) - jó értékelést az a tanuló kaphat, aki:

- a helyi tanterv követelményeit kevés hibával sajátította el, kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását,
- az elsajátítandó tananyagot érti, tudását szóban és írásban is képes kifejezni, kisebb hibákat ejt,
- a számonkérés során kisebb bizonytalanságai, pontatlanságai vannak, de ezt rámutató segítség hatására ki is javítja,

Közepes (3) – (szöveges értékelés esetén: megfelelő) értékelést az a tanuló kaphat, aki:

- a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti, csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását,
- az elsajátítandó tananyagot ismeretszinten képes visszaadni, kérdések segítségével, reprodukálás szintjén,
- a számonkérés során a tananyagban pontatlanságok, hiányok tapasztalhatók, de rávezetés után javítja.

Elégséges (2) – (szöveges értékelés esetén: felzárkóztatásra szorul) értékelést az a tanuló kaphat, aki:

- a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz nélkülözhetetlenül szükséges ismereteit sajátította el
- önállóan nem tudja a feladatait elvégezni, tudása bizonytalan, csak nevelői segítséggel képes a feladatvégzésre,
- az elsajátítandó tananyag minimum követelményeit elsajátította.

Elégtelen (1) – (szöveges értékelés esetén: felzárkóztatásra szorul) értékelést az a tanuló kaphat, aki:

- a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes az önálló feladatvégzésre,
- az elsajátítandó tananyagot a minimum szinten sem tudja, illetve nem tesz eleget a követelményeknek.
- Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

A nevelőtestület az osztályozó értekezleten dönt a magasabb évfolyamba lépésről. A nevelőtestület bizonyos feltételek fennállása esetén módosíthatja a tanuló részére megállapított osztályzatot. Az értékelés során csak a tanuló javára módosíthat az osztályzaton, amennyiben az jelentősen eltér az év közben kapott osztályzatok átlagától és erre a pedagógus nem tud elfogadható magyarázatot adni.

8.6. A magatartás és szorgalom minősítésének rendszere

8.6.1. Alapelvek

Iskolánk arra törekszik, hogy az intézmény tanulóinak magatartása megfeleljen mindazon elvárásoknak, melyeket egyrészt a közösségi magatartás szabályai, másrészt a társadalmi normák támasztanak. A házirendben megfogalmazott szabályok tükrözik az iskola elvárásait a diákokkal szemben. Ez alapján fontos alapelvek:

- vigyázzanak maguk és társaik testi épségére, tulajdonára,
- óvják és védjék az iskola vagyontárgyait,
- tiszteletet és megbecsülést tanúsítsanak tanáraikkal, az iskola dolgozóival és tanuló társaikkal szemben,
- legyenek szabálykövetők.

Az értékelés helyi rendszerén belül a magatartás és szorgalom értékelésekor célunk, hogy az értékelés elősegítse a tanulók önismeretének fejlődését, a személyre szabott értékelés motiválóan hasson a fejlődésükre.

8.6.2. A magatartás és szorgalom értékelésének módja:

Osztályfőnöki órákon a tanulók értékelik saját és egymás teljesítményét. A magatartás és szorgalom értékelését nem csak az osztályfőnök állapítja meg, hanem az osztályban tanítók közössége. Az osztályfőnök összegzi a javaslatokat, s ezek figyelembevételével állapítja meg a végleges értékelést. A magatartást és szorgalmat szövegesen értékeljük.

A magatartás értékelése

Az értékelés szempontjai:

- a házirend, az iskola követelmények ismerete, azok betartása, betartatása
- beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének elősegítése
- aktív szerepvállalás a közösség feladatainak megoldásában
- pontos érkezés az iskolába, a tanórákra
- udvarias, figyelmes viselkedés és kulturált hangneme.

Az értékelés módja:

Példás (5) – magatartású az a tanuló, aki:

- közreműködik a közösség pozitív formálásában, elősegíti a közösség fejlődését és ösztönzően hat társaira,
- a közösségi feladatokat önként vállalja, és el is végzi,
- az iskola házirendjét betartja, betartatja, illetve a társait is ösztönzi annak betartására,...
- tanáraival, társaival, szüleivel szembeni viselkedése tisztelettudó, udvarias,
- magatartása fegyelmezett, megbízható, pontos,
- nincs írásbeli figyelmeztetője, intője, megrovása.

Jó (4) - jó magatartású az a tanuló, aki:

- közreműködik a közösségi életben, a közösségi normák ellen nem vét,
- az iskola házirendjét betartja,
- tanáraival, társaival, szüleivel szembeni viselkedése tisztelettudó, udvarias,
- magatartása fegyelmezett, megbízható, pontos
- önállóan nem kezdeményez, de a kapott feladatokat teljesíti,
- nincs írásbeli figyelmeztetője, intője, megrovása.

Változó (3) – magatartású az a tanuló, aki:

- közreműködik a közösségi életben, de ezt csak erős ösztönzésre teszi,
- a közösség formálásában nincs befolyása, közömbös, néha negatív,
- az iskola házirendjét csak figyelmeztetések és folyamatos ellenőrzések hatására tartja be,
- tanáraival, társaival, szüleivel szemben tiszteletlen,
- fegyelmezetlen, megbízhatatlan, pontatlan,
- osztályfőnöki figyelmeztetője, intője van.

Rossz (2) - rossz magatartású az a tanuló, aki:

- nem működik közre a közösség fejlesztő munkájában,
- a közösség munkáját folyamatosan gátolja, negatívan befolyásolja társait, és törekszik befolyásának növelésére,
- az iskola házirendjét önmagára nézve nem tartja kötelezőnek, a figyelmeztetések hatástalanok maradnak,
- gyakran elkésik
- tanáraival, társaival szembeni magatartása tiszteletlen, udvariatlan,
- fegyelmezetlen, durva, ellenséges, agresszív,
- osztályfőnöki rovóban/több szaktanári figyelmeztetésben/igazgatói figyelmeztetésben, intőben, rovóban részesült.

A szorgalom értékelése

A szorgalom értékelésének szempontjai:

- a tudás megszerzésének igénye, motiváltság
- az egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény,
- feladattudat fejlettsége, pontos, megbízható, önálló munkavégzés,
- fegyelmezett, aktív tanórai tevékenység,
- tanórán kívüli tevékenységekben önként vállalt feladatok (tanulmányi versenyek, szakkörök, pályázatok).

Az értékelés módja:

Példás (5) – szorgalmú az a tanuló, aki:

- tanulmányi munkában képességeinek megfelelően teljesít - túlteljesít,
- többletfeladatokat vállal,
- munkavégzése pontos, megbízható, kitartó, önálló, önellenőrzésre képes,
- a tanórákra lelkiismeretesen felkészül, házi feladatait elvégzi
- felszerelése mindig rendelkezésre áll

- érdeklődése a tananyagon túlmutató, tanórákon kívüli információkat is felhasznál.

Jó (4) - jó szorgalmú az a tanuló, aki:

- tanulmányi munkáját képességeinek megfelelően teljesít,
- a tanórákra lelkiismeretesen felkészül,
- munkavégzése ösztönző hatásokra rendszeres, megbízható, ellenőrzi önmagát,
- tanulmányai során az iskolában szerzett információkat használja fel,
- felszerelése megfelelő.

Változó (3) – szorgalmú az a tanuló, aki:

- tanulmányi munkája a képességeinek megfelelő szint alatt marad,
- tanulmányi munkája rendszertelen, önállótlan, nem képes az önellenőrzés végrehajtására, állandó irányítást, segítséget igényel,
- munkavégzése változékony jellegű, többletmunkát ritkán vállal,
- felszerelése hiányos
- a tanórákra a felkészültsége változó, házi feladatát nem mindig készíti el.

Hanyag (2) – szorgalmú az a tanuló, aki:

- tanulmányi munkája képességeinek figyelembe vétele mellett mélyen alul marad,
- feladatait nem végzi el, kötelességeit elhanyagolja,
- felszerelése gyakran hiányos
- nem teljesíti a tantárgyi követelményeket, félévi vagy év végi osztályzata valamelyik tantárgyból elégtelen.

9. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei és feladatai

9.1. Az iskola egészségnevelési programja

Az iskolánkban tanító pedagógusoknak feladata a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének pozitív formálása. Ez egyrészt történik a személyes példamutatáson keresztül, másrészt az iskola különböző színtereiben megvalósuló nevelés-oktatáson keresztül. Az egészségre nevelés magában foglalja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének, a betegségek megelőzésének elősegítését, az egészséges állapot, a harmonikus életvitel értékévé való tiszteltetésének közvetítését. Kiemelt figyelmet fordítunk a veszélyeztető tényezők és veszélyhelyzetek kezelésének, a szenvedélybetegségek és a mentális kórképek elkerülésének megismerését. A családi életre, az emberi társadalomfennmaradásához szükséges ésszerű cselekvésekre való felkészítést.

Célok:

- Tudatosítani a lelki és testi egészség összhangját, egymással való összefüggését.
- A tanulók és a nevelők lelki egészségének, harmonikus életvitelének biztosítása Az egészséges táplálkozás korszerű elveinek ismerete, helyes napirend kialakítása.
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat.
- Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása.
- A testi higiénia, az egészséges és tiszta környezet és a rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
- Az elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
- Együttműködő kapcsolat kialakítása beteg, sérült társaikkal.
- A függőséghez vezető szokások megismertetése, segítség annak elkerülésében.
- Váljanak képessé a balesetek megelőzésére, az alsósok az életkornak megfelelő segítségnyújtásra, a felsősök alapfokú elsősegélynyújtásra,
- tudatosuljon bennük a felelős magatartás.
- Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket és azok veszélyeit, legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket. Legyenek képesek kulturált párkapcsolatokat létesíteni, rendelkezzenek alapvető szexuális ismeretekkel.

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- Természettudományos kompetencia
 - Az ember és a rajta kívüli természet között lejátszódó kapcsolatok megértése, előrejelzése
- Szociális kompetencia:
 - A saját egészséges életvitel meghatározó szerepének megértése.
 - Testi, lelki egészség egészségünk védelme, ennek szerepe a társadalomban.

Feladatok az egészségfejlesztéssel kapcsolatban

- Az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek és tevékenységek biztosítása.
- Egészségvédelmi szokásrendszer, kialakítása, helyes szokások folyamatos gyakoroltatása és ellenőrzése.
- Az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására ösztönzés – közös véleményformálással, tanácsadással.
- Az egészségvédő öntevékenység és az egészséges életmód kialakításához segítségnyújtás.

Feladatok az egészséges táplálkozással kapcsolatban

- Az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása.
- A kulturált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása, és az ízléses terítés iránti igény felkeltése.
- Iskolánk tanulói számára igény szerint napi háromszori étkezést biztosít.
- Az étrend összeállításánál figyelembe kell venni a gyermekélelmezési normákat.
- Esetenként az eltérő táplálkozást igénylő gyerekek étkeztetésének biztosítása.
- El kell érünk, hogy tanulóink fogyasztási szokásaiban változás történjen, helyezték előtérbe az egészséges élelmiszereket.

Személyi higiéné kialakításának feladatai:

- Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása.
- Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása.
- Gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozása módjainak tanulása, ismerete, betartása.
- Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- Rendszeres fogorvosi szűrés és tájékoztatás, szükség esetén kezelések igénybevétele.
- Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele (Iskolaorvos, védőnő, fogorvos, iskolapszichológus).

Mentálhigiéné feladatai:

- Biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása tanulóink, dolgozóink számára.
- Észszerűen tervezett oktató és nevelőmunka, mely biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést.
- A veszélyeztetett és halmozottan veszélyeztetett tanulók körének felmérése és folyamatos segítése. Megfelelő segítségnyújtás a lelkileg sérült tanulóknak az iskolapszichológusokkal együttműködve. A lelkileg egészséges tanulók mentális épségének megőrzése.
- Személyre szabott beavatkozási lehetőségek alkalmazása, kiegészítése különböző terápiák javaslatával.
- Lehetőségek biztosítása, és személyes példamutatás a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére.

Családi életre nevelés feladatai:

- Tegyük képessé tanulóinkat a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására. Tudatosítsuk, hogy a család életünk alapvető, legfontosabb közössége. Törekedjünk a kíváncsú családmódel iránti igény felkeltésére és kialakítására.
- A családi életre nevelés fontos területe a szexuális nevelés.
- Feladatunk, hogy megismerjék és megérthessék testük működését, a nemiségnek az emberi életben betöltött szerepét.
- Tájékoztatnunk kell a gyerekeket a nemi úton terjedő betegségekről, ezek következményeiről, és megelőzési lehetőségeiről. Ismereteket kell nyújtunk a fogamzásgátló módszerekről, a tudatos családtervezésről.

Az egészségnevelési program segítői:

Iskolaorvosok: Rendszeresen végzi a gyermekek egészségügyi szűrését és kötelező oltását. A szűrővizsgálatok alapján szakorvosi beutalóval látja el a gyerekeket. Folyamatosan kapcsolatot tart az iskola vezetésével, jelzi az egészségügyi problémákat.

Védőnők: Heti rendszerességgel (kedden és pénteken) segíti az iskolaorvos munkáját, vezeti a dokumentációt, szűréseket végez, kezeli a tanulók egészségügyi törzskönyvét, amelyet a gyermek iskolából való távozása után a következő iskolába továbbít. Előadásokat tart az iskola vezetésével egyeztetett témákban (Egészségügyi felvilágosítások, sebellátás stb.)

Fogorvos: Évente végez szűrést osztályonként, előre egyeztetett időpontban. Ha szükséges, visszarendeli a gyerekeket kezelésre vagy fogszabályozásra.

Családsegítő szolgálat vezetője: A rászoruló családok segítséget kaphatnak. Kapcsolattartók az osztályfőnökök.

Gyermekvédelmi felelős: Ő ismeri leginkább a hátrányos és problémákkal küzdő családokat.

Családi háttér: A családok nagyobb része egyre kevésbé rendezett, de elfogadható anyagi körülmények között él. Sok a csonka családban, és egyre elfoglaltabb szülők által nevelt gyerekek száma. Arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket partnernek tekintjük a nevelésben, hiszen munkánk nem lehet eredményes a családi megerősítés nélkül. Iskolánk nevelői nyitottak a szülők igényeinek megfelelő figyelembevételére. Mindezek eléréséhez lehetőséget biztosítunk az ismeretek átadásával és programok szervezésével.

Az egészségnevelés prevenciós programjai:

Az osztályfőnöki órákon az osztályfőnökök folyamatosan foglalkoznak az egészséges életmód kérdéseivel. Előadókat hívunk a következő témakörökben:

- káros szenvedélyek, kábító és tudatmódosító szerek
- tűz- és balesetvédelem
- közlekedésbiztonság.

Egyéb feladatok:

Az évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés, rendszeres és alapos tisztálkodás, testnevelés óra utáni mosdás, egészséges és kulturált étkezés (az étkezési szünetek rendje), megfelelő alvás.

- Az egészséges életmód, életszemlélet fontosságának felismertetése. Az egészségesség megőrzésének, fejlesztésének fontossága, a betegségek megelőzése.
- A testi felépítés megerősítése testnevelés órán, edzésen, sportversenyen, szakkörön. A fizikai aktivitás szerepe; az egészséges test fontosságának felismerése; az erő, gyorsaság, kitartás fejlesztése; a testi készenlét elemeinek megtanítása (bemelegítés). A fizikai erőnléttel való „gazdálkodás” megtanítása. A mindennapi testmozgásra való igény kialakítása.
- Az egészséges táplálkozásra való nevelés, a büfé megfelelő étel kínálatának biztosítása.
- Preventív tevékenység a társszervek bevonásával a függőségek elkerülésére, a káros magatartásformák felismerésére.
- A családi életre nevelés szempontjából bővíteni az alapvető fontosságú szexuális ismereteket.
- Az egészség megőrzéséhez, a betegségek megelőzéséhez, segítségnyújtáshoz, alapfokú elsősegély-nyújtáshoz szükséges ismeretek, szükséges ismeretek, képességek, jártasságok fejlesztése.

- Az iskolaorvosi, védőnői szolgálat, NNGYK szerepének növelése az egészségneveléssel kapcsolatos támogatás és tanácsadás rendszerében.
- Mindennapos testnevelés, testmozgás.
- Intézményünk a mindennapos testnevelést – felhasználható erőforrásainkat figyelembe véve a Köznevelési Törvény 27.§ (11) alapján, a testi-lelki egészség gondozása és a helyes napi időbeosztás megtanulása érdekében tanulóink hetente legalább öt óra testedzést végeznek. Ennek szervezett iskolai kereteit a testnevelés tantárgyi órákon kívül a tömegsport foglalkozásokon és az iskolai sportkörben folyó munka adhatja.
- A délutáni sportfoglalkozásokat az iskolai sportkör és a tömegsport keretében kell megszervezni. Ezeken az iskola minden tanulója jogosult részt venni. A délutáni tömegsport és sportköri foglalkozások pontos idejét tanévenként az iskolai tantárgyfelosztásban kell meghatározni. Az egészséges életmódra nevelés érdekében a napi testedzés biztosítására tömegsport órákat tartunk az igények szerint az alábbi sportágakból: - kosárlabda, labdarúgás, atlétika, sakk vagy más igényelt sportágból a lehetőségek szerint. A sportkörökön való részvételi igényeket minden tanév szeptemberében felméri a testnevelő tanárok. A jelentkezések ismeretében az iskola igazgatója dönt a foglalkozások elindításáról és a finanszírozás formáiról. Szükség szerint gyógytestnevelés.
- Azok a tanulók, akik igazolt sportolók és versenyszerűen sportolnak, a megfelelő igazolások birtokában heti edzésszámukat kiválthatják.

9.2. Az iskola környezetnevelési programja

Alapelvek:

- Az ökológiai morál terjesztése.
- Az életközösségek, a környezet tisztelete és védelme.
- A tanulók tudatos és önmérséklő fogyasztói magatartásának kialakítása.
- Fenntartható fejlődés.
- A környezet értékei iránti felelős magatartás.

Célok:

- A természet sokféleségének megismerése, az élet minden formájának tisztelete. A környezetbarát életmód elsajátítása gyakorlati tapasztalás útján, környezettudatos szemlélet kialakítása.
- A tanulók természettudatos gondolkodásmódjának fejlesztése.
- Segíteni a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását.
- Környezettudatos magatartás kialakítása.

Feladatok:

- Szелеktív hulladékgyűjtés az iskolán, osztályokon belül.
- Témahetek, napok szervezése.
- Föld napja rendezvények megszervezése.
- Környezettudatos táborok, erdei iskolák, tanulmányi kirándulások szervezése.

- Növényápolás a tantermekben a tanulók bevonásával.
- Energiatakarékosságra való nevelés (villanyok lekapcsolása, csöpögő csapok elzárása).
- Önköltséges erdei iskola szervezése a természetes közegben történő tapasztalatszerzés céljából.

10. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Kiemelkedő teljesítmények elismerése:

A jutalmazás alapja:

- kimagasló tanulmányi eredmény
- közösségért végzett tevékenység
- kiemelkedő sportteljesítmény
- az iskoláért végzett társadalmi munka
- pályázatokon, versenyen való részvétel.

A jutalmazás formái:

- szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi dicséret
- a tanév végén a kitűnő – jeles eredményt elért tanulók oklevelet kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át
- az iskolai szintű versenyeken, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók szaktanári dicséretben részesülnek
- az iskolán kívüli versenyeken, bemutatókon eredményesen szereplő tanulónk osztályfőnöki, amennyiben a tanuló három osztályfőnöki dicsérettel már rendelkezik, igazgatói dicséretben részesül (I-III. helyezett)
- a kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban részesítjük.
- Azt a tanulót, aki:
- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a házirend előírásait megszegi, vagy
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári, osztályfőnöki figyelmeztetés, osztályfőnöki intés, megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés, intés, megrovás.

9. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánk fontos feladatnak tartja a hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének biztosítását.

Célok, feladatok:

- A hátrányos helyzetű tanulók integrációja, a szociális hátrányok kompenzálása.
- Hatékony felzárkóztató munka a továbbtanulás érdekében, segítség nyújtása a megfelelő iskola kiválasztása érdekében.
- A kognitív hátrányok mérséklése tanórai differenciálással, felzárkóztató foglalkozásokkal.
- A tanuló számára legeredményesebb tanulási módszer feltárása.
- Kapcsolattartás a szociális ellátórendszerrel.

12. A kétszintű érettségi vizsga

Intézményünkben a következő érettségire történő felkészítés valósul meg:

Emelt szint:

- magyar nyelv és irodalom
- történelem
- matematika
- ukrán nyelv

Közép szint:

- magyar nyelv és irodalom
- magyar, mint idegen nyelv
- történelem
- matematika
- angol nyelv
- biológia
- kémia
- földrajz
- fizika
- digitális kultúra
-

A 11–12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez és az emelt szintű oktatáshoz alkalmazott fejlesztési feladatok és tanulási eredmények a helyi tanterv, továbbá az érettségi vizsga részletes követelményeivel egyeznek meg.

A középszintű érettségi vizsga témaköreit a pedagógiai program 1. számú melléklete tartalmazza.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Jelen Pedagógiai Programot az intézmény igazgatója 2024.napján elfogadta.

Budapest, 2024.

.....
igazgató

Jelen Pedagógiai Programot az intézmény Fenntartója jóváhagyta.

Budapest, 2024.

.....
Fenntartó

1. számú melléklet: Középszintű érettségi tantárgyi követelményei, témakörei

Kötelező tantárgyak:

I. MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Kompetenciák:

1. Szövegértés
2. Írásbeli szövegalkotás
3. Szóbeli szövegalkotás, beszéd
4. Fogalomhasználat

Témák:

1. Magyar nyelv

- Kommunikáció
- A magyar nyelv története
- Ember és nyelvhasználat
- A nyelvi rendszer
- A szöveg
- A retorika alapjai
- Stílus és jelentés
- Digitális kommunikáció

2. Irodalom

- Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők
- Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők
- Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők
- Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból
- Művek a kortárs magyar irodalomból
- Művek a világirodalomból
- Színház és dráma
- Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

Értelmezési szintek, megközelítések

- Témák, motívumok, toposzok
- Műfajok, poétika
- Korszakok, stílustörténet
- Irodalomtörténet

II. MATEMATIKA

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

1.1. Halmazok

Halmaz fogalma. Halmazok, eleme, halmazok megadása, ábrázolása.

Halmazok egyenlősége, részhalmaz, üres halmaz, véges és végtelen halmaz, komplementer halmaz.

Halmazműveletek

Számosság, részhalmazok

1.2. Matematikai logika

Egyszerű szövegek értelmezése, a tagadás művelete

Az „és”, „vagy” „kizáró vagy”, „ha... akkor” és „akkor és csak akkor”, „minden” és „van olyan logikai kifejezések használata

Definíciók, tételek pontos megfogalmazása, egyszerű állítások bizonyítása

Állítások megfordítása, igaz vagy hamis mivoltának eldöntése.

1.3. Kombinatorika

Egyszerű sorbarendezési, kiválasztási és egyéb kombinatorikai feladatok megoldása

Kedvező esetek számának meghatározása

Binomiális együttható

1.4. Gráfok

Szituációk szemléltetése gráfokkal

Fogalmak: él, pont, fokszám ismerete, összefüggéseinek alkalmazása

2. Számelmélet, algebra

2.1. Alapműveletek

Alapműveletek elvégzése, műveleti azonosságok alkalmazása

2.2. A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

Az oszthatóság alapvető fogalmai

Természetes számok prímtényezőre bontása, legnagyobb közös osztó legkisebb közös többszörös

Relatív prímelek

Oszthatósági szabályok

Számrendszerek

2.3. Racionális és irracionális számok

Racionális és irracionális számok definiálása, kapcsolata a tizedes törtekkel

2.4. Valós számok

Valós számkör felépítése

Számok ábrázolása a számegyenesen, nyílt és zárt intervallum

Abszolútérték

Számok normálalakja

Kerekítés

2.5. Hatvány gyök logaritmus

Hatványozás racionális kitevőre

Hatványozás azonosságai, és bizonyításaik konkrét alap és pozitív egész kitevő esetén

Négyzetgyökvonás azonosságai

N-edik gyök fogalma, használata feladatokban

Logaritmus fogalma, használata feladatokban

Tetszőleges alapú logaritmus kiszámolása 10-es alapú logaritmus segítségével

2.6. Betűkifejezések

Nevezetes azonosságok

Algebrai kifejezésekkel egyszerűbb műveletek végrehajtása, egyszerűbb alakra hozása

2.7. Arányosság

Egyenes és fordított arányosság definíciója, ábrázolása

Arányosság alkalmazása feladatokban

Százalékszámítás

2.8. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek

Alaphalmaz és megoldáshalmaz fogalma

Egyenletmegoldási módszerek

Egyenletek, egyenletrendszerek alkalmazása és megoldása szöveges feladatokban

Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek

Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek

Magasabb fokú egyenletek

Négyzetgyökös egyenletek

Exponenciális egyenletek

Első- és másodfokú egyenlőtlenségek

3. Függvények, az analízis elemei

3.1. A függvény

Függvény fogalma, függvénytani fogalmak, függvények ábrázolása, függvények alkalmazása gyakorlati problémáknál, szöveges feladatoknál

3.2. Egyváltozós valós függvények

Függvények ábrázolása, és jellemzése (lineáris függvény, másodfokú polinomfüggvény, négyzetgyökfüggvény, racionális törtfüggvény, exponenciális függvény)

Függvénytranszformációk

3.3. Sorozatok

Számsorozat fogalma, megadási módjai

Számtani és mértani sorozatok fogalma

Kamatos kamat, járadékszámítás

4. Geometria, koordinátagometria, trigonometria

4.1. Elemi geometria

Térelmek

A távolságfogalom segítségével definiált ponthalmazok

4.2. Geometriai transzformációk

Egybevágósági transzformációk, leírása, tulajdonságai, alkalmazása feladatokban

Háromszögek egybevágósági alapesetei

Alakzatok szimmetriái

Hasonlósági transzformációk leírása, tulajdonságai, alkalmazása

Háromszögek hasonlósági esetei

Hasonló alakzatok

4.3. Síkbeli és térbeli alakzatok

Háromszögek, csoportosítás, szögek és oldalak összefüggései, speciális háromszögek tulajdonságai, háromszögek nevezetes vonalai, Pitagorasz-tétel

Négyszögek, speciális négyszögek tulajdonságai, konvex négyszög szögeire vonatkozó tétel

Sokszögek, konvex sokszögek átlóira szögeire vonatkozó tétel, szabályos sokszög definíciója

Kör, részei, érintőkre vonatkozó tételek, középponti szögek, Thálész -tétel

Térbeli alakzatok, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp

4.4. Vektorok síkban és térben

Vektor fogalma, abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor

Vektorok összege különbsége, vektor skalárszorosa

Vektorok koordinátái, összegének, különbségének, skalárral való szorzatának koordinátái

4.5. Trigonometria

Derékszögű háromszög szögfüggvényei

Tompaszögek szögfüggvényei

Nevezetes szögek szögfüggvényei

Színusz és- koszinusztétel

Egyszerű trigonometrikus egyenletek

4.6. Koordinátageometria

Pontok, vektorok, koordinátái, két pont távolsága, szakasz felezőpontja

Egyenes, egyenlete, metszéspontja, párhuzamosság merőlegesség

Kör egyenlete

4.7. Kerület, terület

Kerület és terület szemléletes fogalma, háromszög, nevezetes négyszögek, szabályos sokszögek, kör, körcikk, körszelet és körgyűrű kerülete és területe

4.8. Felszín, térfogat

Felszín és térfogat szemléletes fogalma, hasáb, gúla, forgáshenger, forgáskúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp felszíne és térfogata

5. Valószínűség-számítás, statisztika

5.1. Leíró statisztika

Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, ábrázolása

Nagy adathalmazok, jellemző mutatók, átlag kvartilisek, medián, módusz, terjedelem, szórás

5.2. Valószínűség-számítás elemei

Esemény, eseménytér, elemi esemény, események összege és szorzata, esemény komplementere, egymást kizáró események, független események fogalmának ismerete

Klasszikus modell, komplementer esemény valószínűsége

Relatív gyakoriság és a valószínűség

Visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel

Várható érték

III. TÖRTÉNELEM

KOMPETENCIÁK

Ismeretszerzés és forráshasználat

Tájékozódás időben és térben

Szaktárgyi kommunikáció

Történelmi gondolkodás

TÉMAKÖRÖK

Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában

A görög és a római építészet

A zsidó monoteizmus

A kereszténység kialakulása, tanai, elterjedése

Mohamed tanításai és a Korán; az arab hódítás és feltartóztatása Európában

Az uradalom, a földbirtokosok és jobbágyságok kötelességei és jogai

A középkori város és lakói, a város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem

Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer, a szerzetesség Európában és az Árpád-kori Magyarországon

Román, gótikus és reneszánsz építészet – európai és magyar példák

A honfoglalás okai és menete, a kalandozások/támadó hadjáratok

Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége, a földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet

IV. Béla uralkodása: tatárjárás és újjáépítés

Az Aranybulla legfontosabb elemei

A királyi hatalom újbóli megszilárdítása Anjou I. Károly idején, a visegrádi királytalálkozó

Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János és Hunyadi Mátyás törökellenes harcai

Hunyadi Mátyás: a központosított királyi hatalom, jövedelmek és kiadások, birodalomépítő tervek

A portugál és spanyol felfedezések, a korai kapitalizmus (árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsde, a jobbágyság átalakulása)

A reformáció, a protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése Európában és Magyarországon

Az ellenreformáció, a katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon

A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás

Az ország három részre szakadása; a várháborúk (1541–1568)

Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete

A Rákóczi-szabadságharc okai, céljai, fordulópontjai és a szatmári béke

Magyarország újranevelése és újranevelése

A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése

A felvilágosodás államelméletei; az Emberi és polgári jogok nyilatkozata

Mária Terézia és II. József reformjai

Új eszmék: liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus

Az ipari forradalom első hulláma: textilipar, közlekedés, gyártás

A reformkor fő kérdései (a magyar nyelv ügye, a jobbágyságkérdés, a polgári alkotmányosság kérdése), Széchenyi és Kossuth programja és vitája

A pesti forradalom és az áprilisi törvények

A szabadságharc főbb eseményei: harc a dinasztiaival és a nemzetiségekkel, tavaszi hadjárat. Függetlenségi nyilatkozat, a szabadságharc leverése

Az ipari forradalom második hulláma: kutatás és fejlesztés, közlekedés, vegyipar, gépipar, elektronika – a világban és Magyarországon Gazdasági kiegyezés és állami gazdaságpolitika a dualista Magyarországon

A szocializmus eszméje (marxizmus)

A polgári nemzetállam jellemzői, alkotmányosság és jogegyenlőség Németország, az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország példáján

A kiegyezés okai, a közös ügyek, a magyar államszervezet

Etnikai viszonyok, zsidó emancipáció, cigányok/romák Magyarországon a dualizmus korában

A háború jellemzői, hadviselő felek – Magyarország részvétele a háborúban

A forradalmi átalakulás kísérlete, tanácsköztársaság, ellenforradalom Magyarországon 1918–1920-ban

A trianoni békediktátum születése, tartalma és következményei

A nemzetiszocialista Németország A kommunista Szovjetunió

Politikai és gazdasági konszolidáció Magyarországon az 1920-as években

Oktatás és kultúrpolitika Magyarországon

A második világháború kitörése, hadviselő felek, a világháború jellemzői (háborús bűnök, polgári célpontok és lakosság elleni erőszak, hátország, ellenállás)

A területi revízió lépései, az ország hadba sodródásának folyamata

A zsidóság jogfosztásának folyamata és a holokauszt Európában és Magyarországon

Német megszállás, nyilas diktatúra – a hadszíntérre vált ország, deportálások a Szovjetunióba

A szovjet–amerikai szembenállás, a két Németország létrejötte, a két világrend jellemzői

Németország újraegyesítése, a Szovjetunió felbomlása, a kommunista diktatúrák bukása
Közép-Európában

A Rákosi-diktatúra: a pártállam, a terror, egyházüldözés, koncepciós perek, államosítás és kollektivizálás, erőltetett iparosítás, propaganda és mindennapok a diktatúra idején

A forradalom okai és céljai a kormánypolitika változásai, a szabadságharc és leverése, a megtorlás

A pártállam, a téjeszesítés, a tervgazdaság, a kultúrpolitika, az elnyomás változó formái – a kádári alku

A rendszerváltoztatás (1989–1991) A piacgazdaságra való áttérés, gazdasági szerkezetváltás, privatizáció, a külföldi tőke szerepe, a külkereskedelem átalakulása

Az Európai Unió főbb szervei és működésük

Demográfiai változások, a népmozgások irányai a világban és Magyarországon 1945-től napjainkig

Az Alaptörvény, a hatalmi ágak és intézményeik, az önkormányzatok és a választási rendszer

A határon túli magyarok helyzete napjainkban (demográfia, asszimiláció, autonómia, oktatás)

A magyarországi nemzetiségek és a cigányság helyzete napjainkban (demográfia, kisebbségi jogok, oktatás)

IV. UKRÁN NYELV ÉS ANGOL NYELV

Középszint (B1)

1. Személyes vonatkozások, család

A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)

Családi élet, családi kapcsolatok

Személyes tervek

2. Ember és társadalom

A másik ember külső és belső jellemzése

Baráti kör

A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel

Ünnepek, családi ünnepek

Öltözködés, divat

Hasonlóságok és különbségek az emberek között

3. Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)

A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek

A városi és a vidéki élet összehasonlítása

Növények és állatok a környezetünkben

Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?

Időjárás

4. Az iskola

Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)

Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka

A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága, internetes böngészés

Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. A munka világa

Diákmunka, nyári munkavállalás

Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

6. Életmód

Napirend, időbeosztás

Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)

Étkezési szokások a családban

Ételek, kedvenc ételek

Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
Gyakori betegségek, sérülések, baleset
Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak)

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
Kulturális és sportesemények

8. Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
Nyaralás itthon, illetve külföldön
Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

9. Tudomány és technika

Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

10. Gazdaság

Családi gazdálkodás
A pénz szerepe a mindennapokban
Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank), online szolgáltatások igénybevétele

V. FÖLDRAJZ KOMPETENCIÁK

– földrajzi-környezeti ismeretek alkalmazása a mindennapokban tapasztalható természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jelenségek, folyamatok magyarázatában, értelmezésében

- különböző fajtájú térképeken, műholdfelvételeken közölt információk olvasása, értelmezése
- kontúrtérképes feladatok megoldása
- egyszerű gyakorlati és alapvető számítási feladatok elvégzése, az eredmények értelmezése
- földrajzi-környezeti tartalmú információkkal kapcsolatos egyszerű vázlatrajzok, folyamatábrák, keresztmetszeti rajzok és térképvázlatok készítése
- szövegalkotás és szövegértés földrajzi tartalmú témákhoz kapcsolódóan
- az ismeretanyag belső összefüggéseinek felismerése, több témakör ismeretanyagának logikai összekapcsolását igénylő, összetett feladatok megoldása
- földrajzi-környezeti tartalmú információhordozók használata, információk feldolgozása, értelmezése és etikus felhasználása
- földrajzi-környezeti szemlélet- és gondolkodásmód alkalmazása problémafeladatok megoldása, szóbeli és írásbeli témakifejtések során

TÉMAKÖRÖK

Térképészeti ismeretek, tájékozódás térben és időben

A Világegyetem és az űrkutatás

A Föld mozgásai és szerkezete

A közetburok mozgásai, szerkezete

Hegységképződés és vulkanizmus

A levegőburok földrajza, felmelegedése és mozgásai

A időjárás elemei és az éghajlat

A vízburok földrajza; tengerek, tavak, folyók, felszín alatti vizek

A földfelszín formálódása

A geoszférák földrajza és kapcsolata

A szoláris és a valódi éghajlati övek

A függőleges övezetesség

A földtörténet

A népesség földrajzi jellemzői

Településföldrajz és urbanizáció

A nemzetgazdaságok és a világgazdaság

Integrációs folyamatok

A monetáris világ

A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai

Magyarország természeti adottságai

Magyarország társadalmi jellemzői

A hazai gazdasági fejlődés jellemzői

Hazánk tájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe

A magyarországi régiók földrajzi jellemzői

Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme

Magyarország környezeti állapota

Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

Európa általános természetföldrajzi képe

Európa általános társadalomföldrajzi képe

Az Európai Unió

Európa regionális földrajza (Egyesült Királyság, Franciaország, Benelux államok, Németország, az Alpok országai, Észak-Európa országai, Olaszország, a V4-ek, a Délszláv államok)

Oroszország

A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe

Ázsia földrajza

Afrika földrajza

Amerika földrajza

Az Egyesült Államok regionális földrajza és a világhatalmi pozíció

Latin-Amerika társadalma és gazdasága

A globálissá váló környezetszennyezés és következményei

Demográfiai és urbanizációs problémák

Élelmezés és egészség

A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei

A környezet- és a természetvédelem feladatai, a globális béke fenntartása

Budapest, 2024.07.11

BESKOROVAINA Olena

BESKOROVAYUKY Sergiy

JULIA SZ JÁNOS

JULIA JÁNOS

Ukrán Hagományok Háza
Nonprofit Kft.
1091 Budapest, Üllői út 63. fszt.
Cégjegyzékszám: 01-09-296799
Adószám: 25928752-1-43 (HU25928752)
Bsz. 10300002-13451649-00014901